

309402 ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 5. } డిసెంబరు 1918 సం॥ మే నెల 14 వ తేది మంగళవారము } 37
పుటము. ౫ } కాళియక్తి నామ సంవత్సర వైశాఖమాస శుద్ధ చవితి ర. } సంచిక 32

అన్ని మన్యజ్వరములకును యిసనాఫలీమందు
రామబాణమువలె అమోఘముగ పనిచేయును.

Esanofele (Anti Malarial)

ఇసనాఫలీమందును సేవించి, మన్యజ్వరముచే పీడింపబడుచుండగ

మీ శరీరములను కాపాడుకొనుడు.

ఈ మందు బహు నమ్మకమైనది. మన్యజ్వరమునకు దివ్యవధము:— ప్రపంచమందంతటను మన్యపు జిల్లాలయందు వెళ్ళుచుండికి జడప్రదముగ ఉపకరించినది. గొప్ప వైద్యులందరూ ఈ మందును గూర్చి చుచి అభిప్రాయముల నిచ్చి యున్నారు. ఎంత విషమజ్వరమైనను, జీర్ణించి గుల్మవ్యాధిచే పీడింపబడు వారలకు ఈ మందు అమోఘముగ పనిచేయును. మరల జ్వర మెన్నటికిని రాదు. ఒకమాత్రపు ముక్కొన్నచో జ్వరము నిశ్చయమగును. ఏమియు అపాయము లేదు. పసిపిల్లలకు ద్రావకపు ఇసనాఫలీని వాడవలయును. ప్రతి రసవాదిదగ్గర దొరకును. (934)

సోత్తయేజంట్లు:— (ఇండియా, బర్మా, సింహళములకు) బి.జి.గొరియోకంపెని, బొంబాయి.
చెన్నరాజధానియందు సోల్ ఏజంట్లు:— డబ్ల్యు. ఈ. స్మిత్తు అండుకో, మదరాసు.
దగామందులను జూచి మోసపోకుడు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి

వంతుని వనోపధి సాగనవరిల్లా

అవధిగ్రాహితులకు రక్షణవలన జనించు వాద్యములకు కిరీటుమనటి మండు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను పుంజును, (పొరకొచ్చుటను అన్ని విధములనలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్షకకర్త కావాలి. (93)

బాధాపీడితులకు సుఖ మిచ్చుట నిశ్చయమైనది, సహజమైనది బాధ్యకర్తను అన్ని విధములైన బాధలను పోగొట్టును. కిరీటుమనటి పొరకొచ్చుటను, కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను పోగొట్టును. చర్మరోగములను గలగుచేయును. 36 రోజులకు కిరీటుమనటి 4 బొమ్మల బుడ్డితో అమృతమును.

(ప్రొవైటరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనానవాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No 2, BOMBAY.

చికబాషాలిపి ప్రశంస

కన్నులకంటి అమ్మరామ నిరచితము.
మం 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

అంధ్రనర్తకాకాశ్యామయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అంధ్రనర్తకాకాశాలనిద్యా ప్రవృత్తి.

విశ్రాంతి, కట్టమంజి రామలింగారెడ్డి గారిచే
ప్రచురించినది. మం 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

శ్రీమదాంధ్ర బహిష్కరణ పురాణము

(పద్య కావ్యము)

బాధాపీడితులకు విరచితములగు పద్యనామిది పురాణము
అలా నిరాయకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కలకేదము లేని
కలిగి! అచారవ్యవహారము లెట్లెట్లుమా? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది.
గొప్పవారి గంభీరమైన మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నాడు
శ్రీమిగుల సులభము. 900 పుటలు అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్ర
మున్నవి. మం 5-0-0. కచ్చులు వేరే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తైలి:— సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము
3000 పద్యములకులపు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కావిత
తైయ ధర రు 1-3-0. పోస్టేజి అధికము చేయ.

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
కెనగన పండితుడు, ముద్రికివీధి హైస్కూలు, కడప.

అమృతాంజనము

అన్ని రోగములకు పరమామృతము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి నెల 0-8-0.

తలనొప్పిల మాన్పును.

సార్వభౌమ నొప్పిల కారి

దోలును. వాయువు

బోట్ల పోగొట్టును.

నడనాననగలిగి యుండును.

దెలియంట్ల నుండదగినది.

వనమూలికలతో సాంధూచేత మంజు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనము దీనితో బొంబాయి, మదరాసు.

సర్వవృద్ధి క విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ డ్రగ్స్ మార్కు)

కెకి

డ. ఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.

గుణములేదని దుబావుచేయువారలకు గూ 200 ఇంచు.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునందుండ
లసిన మోక్షోపదము. అంధు,
మూసాని, కేయలైదులచే పొగ
డగాంచబడియున్నది. ఎన్నిదినము
లుంచినను మందు గుణముమూలము,
తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక,
కుక్క, పాము, జిట్టి, కేంబలను
విషజంతువుల కాటులకు నువ్వయో
గించును. కెలపాకెట్ 1-కి 0.3-0
పోస్టేజి 0.3-0. 1 డెజకా పాకెట్టు
కెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి వేరే.
ఒకచారి 2 ప్యాకెట్లు తేప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇనాం.
కర్రకులకు 100కి 25 రూపాయలు కమీషన్ నియ్యబడును.
చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
10 కంకచేతమేడ్త వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

ఇనాము! ఇనాము!!

అందమైన మధుర బుట్టాలచీరలు

చీర 1-కి నెల రు. 3-12-0.

18 మూరలు నిడివి. 2 1/2 మూర
వెడల్పు కలవి. రంగుకు ఉత్తరవాద
ము. అందులో అనేకవిధరంగులు గల
బుట్టాలు కేయించబడినవి పలురకములు
కలవు. ఇక్కాల నాగరికమునకు తగు
నట్టి మేలయిన చీర. ఈ చీర 1-కి కొనువారలకు ఎలక ప్రైక్
బంగారు ఉంగరము 1-కి ఇనాముగా యివ్వబడును.

నర్నాపురం ౪8౫చీర 1-కి 16 x 2 1/2 రు 4.8-0

బందరు దవనకొడిచీర 1-కి రు 3-4-0

బాలామణి మామిడిచీర 1-కి రు 3-8-0

కాంచీపురము అరకుచీర 1-కి రు 5-0-0

కటంతలచీర 1-కి రు 5-8-0

1142 సి. సి. లింగం అండు కో,

2, రామానుజఅయ్యర్ వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

స్కార్వియన్ బామ్.

నల్ల తేలు, ఎర్ర తేలు, కీతమండలం, ఉష్ణమండలం
అను తాటిచెట్టు, పెంకాయచెట్టు తేను బుట్టి పడరాని
బాధపడి ప్రాణముపోవునట్లు బాధపడువారును ఆ తక్ష
ణమే నిమిషములో నవ్వువట్టుచేయును. ఈ ఔషధము
తమవద్ద ఉండినవిడల లేలుభయమే లేదు. ఈమాదిరి
ఔషధము ఇదివరకు ఎవరివద్దను తయారుచేయబడినదే
లేదు. ఇది ఒక అద్భుతనివారిని ఔషధము. ఉపయో
గించు విధము ఔషధముతో కూడ పంపబడును. గుణము
లేదని దుబావుచేయు వారలకు రూ 100 ఇచ్చబడును.

బుడ్డి 1-కి క్రయం అణాలు 0-6-0

డెజన్ బుడ్డుకు రూ. 4-8-0

ఖచ్చులు ప్రత్యేకం.

విజయ్ కావలెనన.

సావరన్ అండు కంపె

కచ్చులేక్విర్ అగ్రహారం, మదరాసు.

వృత్తాంతములు

బొంబాయి నుండి, ఏప్రిల్ 29, మొదలు 4 వ తేదీలయందు బయలుదేరిన తర్వాత 8 వ తేదీన ఇస్లామాబాదు చేరినదని తెలియవచ్చుచున్నది.

బొంబాయిలో నిర్మింపబడిన వైద్యశాలా నాక:—గత మార్చి మాసముననే మొదలైన వైద్యశాలానాకానిర్మాణము పూర్తియైనది. నాక అంతయు ఉత్కృష్టోద నిర్మింపబడినది. ఈ నాక 12-వ తేదీ ని మాడోగాను నాకానిర్మాణస్థానముననుండి సముద్రములోనికి దింపబడినది. ఇట్టి నాకలు రెండు నిర్మితమగుచున్నవి.

సంగ్రాహమునకు సహాయము:—యుద్ధమునకు సహాయమునందుకుని పలువురు తెలియజేయుచున్నారు. తాము పంపు సేవకు రెండింతలు సేవ నింతలునుండియు పంపుచును జిందో మహారాజా వారు తెలియపరచిరి. మాడు జెటాలి యనుల పదాతి దళములను తయారు చేయుదుమని పాటియాలా మహారాజా వారు చెప్పిరి. స్వదేశ సంస్థానాధీశులందరను కలసి తయారుచేయుచు మండిన లాయర్లీ యను వైద్యశాలానాకకు విరాళము నొసగుదుమని నాభా మహారాజా వారు తెలియపరచిరి.

29వ గుంటూరు మండలసభ:—ఈసంవత్సరము ఈ మండలసభ సత్తైపల్లిలో జూను 5, 6, 7 తారీఖులలో జరుగునని ఇదివరకే ప్రచురింపబడినది. ఈసభను జయప్రథముగా జరుపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ప్రస్తుత రాజకీయవ్యవస్థలలో ఈసంవత్సరపుసభ చాలాముఖ్యవిషయములను చర్చింపనున్నది. కావున మండలములోని వివిధగ్రామములనుండి ప్రతినిధులందఱుచేసి సభను నిర్విఘ్నముగా జరుపబ్రార్థింతులు. వెంటనే సభకు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొని వారి పేరులను, సభలో చర్చించుటకు తమకు అవసరమనితోచిన విషయములను ఆహ్వానసంఘమునారికి తెలుపగోరుచున్నాము. ప్రతిగ్రామసంఘమునుండియు తప్పక ప్రతినిధులు వచ్చెదరని నమ్ముచున్నాము. ప్రేక్షకులను సత్కరింపబడుదురు.

రెయిలుబండిలో హత్య:—ఏప్రిల్ 16 వ తేదీనాటి రాత్రి గొండా బర్హ వాలుస్టేషనుల మధ్య అబ్దుల్ హిమానను నతడు గ్రహముకన్యను మొదటి తరగతిబండిలో చంపివేసెనని దోషాకోషణము చేయబడిన కేసును రెయిల్వే మేజిస్ట్రేటులు ధాబు తులసిప్రసాదరామగారు బొరాబంకివద్ద మొన్నటి దినము విచారించిరి. గార్డఫాంతోముగారు ముద్దాయిని గుర్తించిరి. ముద్దాయి తీవ్రదృఢువచ్చి మొదటితరగతి యందలి స్త్రీ యొకరై త న తో మాట్లాడగోరెనని తనతో చెప్పి యుండెను. తాను స్త్రీవద్దకుబోవ నామె “స్త్రీలకొఱకటై పెట్టబడిన”ని అట్టముక్కున ఆపెట్టెకుకట్టనునిచెప్పెను. అతడట్లు చేయలేదు. మరచిపోయెనుగాని పిమ్మట నాపెట్టె కట్టాక ముక్కుకట్టబడి యుండుటను జూచెను. చూచుచున్న నాస్త్రీ తన బండిలో తనవేరును నుంచుకొనుటకుమతి గోరగా అతడంగీకరించెను. ముండెర్వాగద్ద మంచు నమ్మిడి వాడొడు ముద్దాయిని పిలుచుచుండగా ముద్దాయి ఆపెట్టెలోని కెక్కుటను తాను చూచెను. పెట్టెకిటికిల్నియు చూసివేయబడి యుండెను. తరువాత సెకటి రెండు పర్యాయము లాపెట్టెను దాటుచు ముద్దాయి అందు గూర్చుండి యుండగా నతడు చూచెను. గొండావద్ద ముద్దాయి విడువబడినది. సాక్షి ముద్దాయిని కోర్టులోను జెయిలులోను గూడ గుర్తుపట్టెను.

జి. వి. పి రెయిల్వే అకౌంటెంటు మార్పుగారు పరీక్షించబడి ఇట్లుచెప్పిరి. తాను మరణించిన గృహమునకు బావమరిది ఆమె డాక్టరు పరీక్షయందు కృతార్థురాలయ్యెను. బులాండువ హారులో నామె పనిచేయుచుండెను. విక్టోరియా ఆసుపత్రికి తేదీడాక్టరుగ బోవుటకు ముందుగ నామె చీనాకువచ్చెను. బులాండువహారునుండి ఆమె తనతో నొక సేవకుని గొనవచ్చెను. ఈ ముద్దాయయే యా సేవకుడు. గ్రహముకన్య తాను 15 వ తేదీని బయలుదేరుచున్నట్లు తంత్రి నంపెను. తాను 17, 18 వ తేదీలను ఆమెను స్టేషనువద్ద కలిసికొనవలసి యుండెను. ఆమె యేకోజుగను రాలెను. 20వ తేదీని ఆమె కనము కనబడిన సంగతి నతడు చదివెను. ఆ మరునాడామె సామానైనవచ్చునేమో చూచుటకు తానా స్టేషనునకు పోయెను. రెండుపెట్టెలువచ్చెను. అంతనామరణించినస్త్రీ తన మరదలేయను అనుమానము గృహపడెను. కేసు విచారింప బడుచున్నది.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

ఆంధ్ర కాంగ్రెసు కమిటీ.

బల్లారి, అనంతపురము మండలముల వారు ఆంధ్రకాంగ్రెసు కమిటీ క్రింద జేరుట కంగీకరింపక మద్రాసు ప్రావిన్సియల్ కమిటీనే అంటియుండుటకు బ్రతున్నించిరి. ఆ ప్రయత్నము విఫలమైనది. దివాన్ బహద్దరు కేశవపిళ్లగారే యా తిరుగుబాటుకు ముఖ్యకారకులు. వీరిపక్షము కాంగ్రెసునకు ఒక జనరల్ సెక్రటరీ పదవిని గూడ నధిష్టించియున్నారు. కాంగ్రెసు వారు తెలుగు జిల్లాలకు ప్రత్యేకముగ కాంగ్రెసు కమిటీని అంగీకరించుట యుక్తమనియు, దానిని ప్రస్తుతము నిలుపుటల చేయవలసినదనియు ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెసు కమిటీవారికి ఒక లేఖను వ్రాసిరి. ఆ లేఖలో పిళ్లగారికి ఆంధ్రోద్యమము నెడల గల సహజద్వేషము పూర్తిగ వెల్లడి చేయబడినది. ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్రమును గోరుటకు గారణము ఉద్యోగములనువాంఛించుచున్నదియట! ఆయుద్యోగములను వాంఛించుచున్నది ఉత్తర సర్కారుల వారట. ఉత్తర సర్కారులలో బ్రాహ్మణులట. బ్రాహ్మణులలో నియోగులట! కావున ఉత్తర సర్కారులలోని నియోగి బ్రాహ్మణులు స్వాగ్రహేతులై, రాష్ట్రవాదమును బయలుదేర దీసి, దౌర్జన్యముగ కాంగ్రెసును బంధించి, ప్రత్యేక కాంగ్రెసు కమిటీని దెచ్చుకొనరట. అట్టి దౌర్జన్యమును తాము సహించజాలమని పిళ్లగారు గంభీరముగా ఇండియా కాంగ్రెసు కమిటీ వారికి అల్లి మేటను నిచ్చిరి. ఇట్టి యల్లిమేటములకు ఎట్టి సమాధానము ఇయ్యవలయునో, అట్టి సమాధానమునే ఇండియా కాంగ్రెసు కమిటీ వారొసంగిరి. కాంగ్రెసు కమిటీ వారు కాంగ్రెసు తీర్మానములను బాలించవలసినదే గాని, దానికి నిరంధముగ బ్రవర్తించుట కధికారము లేదు. అట్టి నిరంధకాధికారమును గలుగ జేసికొనవలసినదని గోరుట పిళ్లగారు కాంగ్రెసు నిబంధనల యెడలగల గౌరవమును, ఆదరణను దెలుపుచున్నది. ఆంధ్ర కాంగ్రెసు కమిటీ సర్వసమ్మతమైనది కాదని, బల్లారి, అనంతపురము మండలముల వారి అభిప్రాయమైనచో వారు రాబోవు కాంగ్రెసులో తమయభిప్రాయ ప్రాబల్యమును గనుపఱచి, ఆ వెనుకటి తీర్మానమును రద్దు పఱపించ వచ్చును. అంతియ కాని, అల్పమురు వారివలె వీరు పిళ్ల కార్నుగారి నాయకత్వము క్రింద కాంగ్రెసునకు విద్రోహులగుట యవమానకరము. బల్లారి, అనంతపురము జిల్లాల కాంగ్రెసు కమిటీలు ఆంధ్ర కాంగ్రెసు కమిటీకే జేరవలయునని ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెసు కమిటీవారు తీర్మానించు తెంతయు ప్రశంసనీయును.—కృష్ణా పత్రిక.

మల్లాది సత్యలింగము ధర్మములు:—ఈసంగియు జనవరి 1 నుండి ఏప్రిల్ 12-వ తేదీనఱకు నడ్డి వలన 16058-3-10 లు వచ్చెను. ఇందు ఆఫీసు వ్యయములకు 287-14-8 లును, సుక్రములెక్కకు 416-11-0 ను సక్రమున భోజనములకు 2575-1-8 లును, జేవాలయపు లెక్కకు 115-0-3 లును, వైద్యశాలకు 2 రూ॥లును, విదేశీయునకుజోయిన విద్యార్థుల బాపకు 410 రూ॥లును వ్యయమయ్యెను. పోగా మిగిలిన 12246-8-5 లు సంవితమునకు చేర్చబడెను.

సోలయేజంటు: ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మాచుసీదు వీధి, బొంబాయి.

మద్రాసు యేజంటు: మెహతా పురుషోత్తమాచార్య, చైనాబాదర్కోడ్, మద్రాసు.

స్థానిక వార్తలు

బల్లారి సంగీతశారదా నాటకమండలి:—సంఘమువారు నేటి సాయంకాలము 5-30 గం॥ కు విజ్ఞపుర మందిరమున చిత్రనటీయ నాటకమును ఆంధ్ర ప్రదర్శించుదురు.

చెంగల్వరాయ నాయకర్ ఉచితాయు వైద్యశాల:—ఏప్రిల్ మాసమునందు ఈ వైద్యశాల 4999 మంది హిందువులను, 319 మంది యూరేషియ 1280 మంది భారతీయ క్రైస్తవులను, 225 మంది : దీయులను చికిత్సబొందిరి. ఒక్కొక్క రోగికిని దినము 50 పైసలమందు వ్యయమయ్యెను.

గోదావరి కృష్ణాజిల్లాల కిస్తీబంది:—గో॥ (యల్లవరం తోడవరములతోసహా) కృష్ణాజిల్లాలలో ఇదివఱ వరే గాక ఇకముందు ఈ క్రిందివిధమున కిస్తీబంది సవరింబడినది.

Table with 3 columns: Location (గోదావరి, కృష్ణా, మాగాణి), Area (మొట్ట, మాగాణి), and Population (జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి). It lists population figures for different areas across three months.

పెట్రోలు చాలకుండుట:—ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించిరి: మోటారుబండ్లు గలవారును, ఇతరులను పెట్రోలు ఉపయోగము విషయమున, మితవ్యయమును బాటింపవలెను. జేతమునందు పెట్రోలు చాల తక్కువయై కష్ట కారణముగా వచ్చునని తోచుచున్నది. రాబోవు వారమునందు కొంత పెట్రోలుతో ఒక స్టీమరు రావచ్చును. కాని ఈ పెట్రోలైనను కొన్నివారముల వరకే చాలను. మఱి, పెట్రోలును దెచ్చు స్టీమరు ఎప్పుడువచ్చునో చెప్పజాలము. గనుక మోటారుబండ్లవై వినోదార్థురుగుట, అనవసరముగ ప్రయాణము చేయుట మున్నగువానిని మానవలెను. పెట్రోలు సమైవిషయమునకు టికెట్లపద్ధతి (రేషనింగు) నేర్పజవ తుండుటకు గవర్నరుగారు కోరుచున్నారు. మితవ్యయమును జనులు పాటింపకున్నచో టికెట్లపద్ధతిని గూడ పెట్టుట యవసరమగును.

ఒక సవరణ:—చెన్న రాష్ట్రీయ సభావృత్తాంతమున, కనివారపు పత్రికలో ప్రచురింపబడిన వివరముగారి యుపన్యాసమున “వారు అష్టనిశానము వరకు దాడివెడలి వచ్చినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది” అను మాటపొల్పాలిక్కము గానించుచున్నది. ఇందున “వచ్చుచున్నట్లు” అనియుండవలెను. నిన్నటిపత్రికలో ప్రచురింపబడిన వాడియాగారి యుపన్యాసమున “విహవరనకు రైల్వే మార్గముగలదు” అనువాక్యములలో రైల్వే యనియుండుట పొమాదము. “అమార్గము నుండివచ్చుట వలన” అనుమాటలకు బదులు “వచ్చిరేని” అనియుండవలెను. అందే “విషమస్థితిని దాల్చుచున్నది” అనుమాటలకు బదులు “దాల్చుగలవు” అనియుండవలెను. తొందరలో భాషాంతరీకరించుటలో గలిగిన యీ పొరపాటులకు చింతిలు చున్నాము.

Table with 2 columns: Item (మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన, ఆటో దిల్ బహార్), Price (రెజ్యురు కాబడినది), and Quantity (సీసా 1-4 రు, 0-8.0). It lists prices for different quantities of a product.

సరేల, వట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను పొరకును. వీనికి అనేకమగు నకలునెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుపవుడు సీసాపైను, కాడ్లపైను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరికిరింపుడు. ఈఆటోదిల్ బహార్ యొక్క సులక్షణములను పరికిలనచేయ గోరువారి దిగువవారికి వ్రాసినచో అభాకమ్మకుగల సువాసనకాడ్ల ఉచితముగ పంపుదురు.

అధ్యక్ష కోపన్యాసము.

మధురయందః జయగుట.

ಅಂತಿಮ ಮೃತ್ಯುಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನವರೂ ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲ.

[illegible]

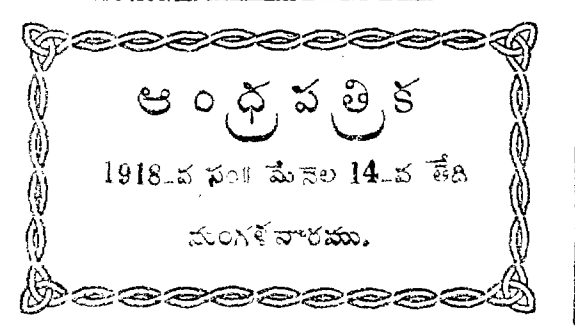
ఆంధ్ర భాషా సర్వస్వము.

ఈ సాహసకార్య మొనరింప నాంధ్రసాహిత్య ము
మత్స్యభ్యుత్థమి, విజ్ఞానచంద్రికామండలివారేమి యిపు డాచ-
రించిరారు. పరివర్తితభ్యుత్థ లాంధ్రభాషానవ్యసృజకు నామ
మున సుకవిభుటువు శేషులయ రున్నవారు. వా శేషులయ
క్రమ మెద్దియో నాకు తెలియదు. ఆంధ్రభారతగ్రామాయణాది
గ్రంథములనుండి పదములెత్తి ప్రయోగములం జూపినవాలము.
ఆంధ్రములోఁ గొన్ని విచిత్రపదప్రయోగము లున్నవి. ఆపదము
తెలుగుచ్చెను? వానికి వ్యాకరణసూత్రము తెచ్చి? ముగించి
బ్రాహ్మయతము. సంస్కృతిములోలేని ప్రాకృతికట్టులు లక్షణము
యన్నవి. వానినండి కచ్చిత తదన్వయములకుఁ బ్రాకృతభాష
యందఁ గూడవలెను. పోన్నకట్టులు అట్లె యింకొక భాష
యొకభాషయన్నవి. పోన్నకట్టులు అట్లె యింకొక భాష

ప్రకటన

వచిరీపట్టణములోని ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలయందు ఈ సంవత్సరము జూను 8 తారీఖున మాతనముగా వ్యవసాయ శాస్త్ర విజ్ఞానమునకు వ్యవసాయ శాస్త్రము బోధించుటయందు, మనదేశమున వాడుకలో నుండు వ్యవసాయపద్ధతులకుండు బాధకర పగుల ధానములను కనగొనబడునను ఈ శాఖయొక్క ఉద్దేశము నది. వ్యవసాయ శాస్త్రము, రసాయన శాస్త్రము కీటక శాస్త్రము, వ్యవసాయ శాస్త్రము నెరుగునందు బోధించ బడినను. బాలుగు లేదు సంవత్సరములు చదువలసి యుండును. యాదవ ఫలము గాన నెంది యుండవలెను. 17 సంవత్సరముల వయస్సుకు తక్కువ యుండవలెను. ఎండయనక వానయనక రెండును పరి పాలనలో కష్టపడి పని చేయుటకు సంసిద్ధులై, వ్యవసాయకృత్తి వారిష్టానికా చేయవలను కొన్ని వాన మాత్ర మే చేస్తుకొనబడుదును. శాస్త్రాభ్యాసముతో బాటు బాలురు చేయవలసిన పనులన్నియు తాము స్వయముగా చేయవలసి యుండదు. 10 వంద బాలురు మాత్రమే చేర్చుకొనబడుదును. దరఖాస్తులు ఈ నెల 25 తారీఖు లోగా ఈ దిగువ చిరువా మారు పంపించుకొనవలెను.

(1178) అధ్యక్షుడు. ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల, వచిరీపట్టణము.

ఆంధ్రమహాసభలు

ఈ మాసాంతమున కడప నగరముందు, క్రథ మాంధ్రరాష్ట్రీయసభయు, అజవ ఆంధ్రమహాజన సభయు జరుగగలవు. అధ్యక్షుల నిర్ణయము గావించబడినటుల, నిన్నటిదినము తంత్రీవార్తను ప్రచురించితిమి. ఆంధ్రమహాజనసభ కావ్యసంఘము వారిచే దివానుబహదూరు నెమలి పట్టాభిరామా రావుగా రధ్యక్షులుగ నెన్నికొనబడిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభకు గౌరవసీయులగు భూపతిరాజు పేకటకతిరాజుగా రధ్యక్షులుగ నెన్నికొనబడిరి. ఆంధ్ర మహాసభాధ్యక్షులు పశ్చిమాంధ్ర దేశీయులు. ప్రభుత్వమునకు దున్నతోద్యోగమును సమర్థతతో నిర్వహించుటయేగాక, కొచ్చిను సంస్థానపు దివానుగ బనిచేసి క్రసిద్ధిపడసియుండిరి. ఉపకారవేతనము నొందిన నాటినుండియు, పీరు కీర్తి శేషులగు దివానుబహదూరు ముట్నూరి ఆదినారాయణయ్యగారితో కలసి క్రజాహిత జీవనమున బాంధానిరి. పశ్చిమాంధ్రదేశపు క్రముఖులలో నొకరిగు పట్టాభిరామారావుగా రధ్యక్షులుగ నియమింపబడుట, ఎల్లరికును సంతృప్తి నొసగగలదు. పట్టాభిరామరావుగా రాంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము కడయమై కొంతకాలము తాటస్థ్య మూనినను, దానిని ఆదర్శప్రాయముగ నంగీకరించిరి. కాని విజయవాడలో ప్రత్యేకాంధ్రమహాసభ జరిగినపుడు, తమకు ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణముపట్ల సంపూర్ణామోద ముండినటుల తంత్రీవార్త నిచ్చిరి. అందుచే, మాంధ్రరాష్ట్రాభిమానులగు పట్టాభిరామారావు గారు తమ పదవిని సామర్థ్యముతో నిర్వహించెదమని యాహించెదము. రాష్ట్రీయ సభాధ్యక్షు లగు గౌ. వే.కటకతి రాజుగారు ఆంధ్రోద్యమ కక్షపాతులు; స్వరాజ్యవాదులు తృతీయాంధ్రమహాజన సభ యం దావ్యవసాయసంఘమునకు నుండి తమరాష్ట్రాభిమానమును చున్నట్లు ప్రకటించి యుండిరి. ఆంధ్రదేశపు భూ

స్వాముల ప్రతినిధులను తమ ధర్మమును శాసన నిర్మాణసభయందు నిర్ణయముగ నిర్వహించుచున్నారు. పీరి యధ్యక్షత క్రింద క్రవమాంధ్ర రాష్ట్రీయమహాసభ జరుగదముగ జరుగునని దలంచుచున్నారము.

పశ్చిమాంధ్రదేశమున ఆంధ్ర మహా సభ గూడుట కిదియే క్రథను పర్యాయము. ఆంధ్రుల కీ నత్సరమే ప్రత్యేకరాష్ట్రీయసంఘము ప్రసాదించబడెను. అట్టి తరి, క్రథను రాష్ట్రీయసభను నిర్వహించుచున్న గౌరవము పశ్చిమాంధ్రదేశీయులకే గలిగినది. ఆంధ్రమహాసభ ఔత్తరాంధ్ర మండలమున జనించినను, దేశీయమహాసభ కనుబంధముగ నడుపు రాష్ట్రీయసభకు పశ్చిమాంధ్రదేశమే జన్మస్థాన మయినది. పశ్చిమాంధ్రదేశ మాంధ్రుల ప్రాచీనాన్నత్యమునకు గూడ జన్మస్థానమే. ఏ యాంధ్రుని మనము, విజయనగర సామ్రాజ్యవైభవము నొకమారు సంస్మరించినపు డాశ్చర్యనిమగ్నుము గాకయుండును? రెండుతాబ్బముల వరకును మహమ్మదీయ విజృంభణము నాపి హిందూధర్మమును పోషించిన విజయనగర సామ్రాజ్యము పశ్చిమాంధ్రదేశమున వర్ధిల్లె నని చెలినినపుడు, ఆంధ్రుల గౌరవమున కాకరమయిన పశ్చిమాంధ్రదేశమునుకూర్చి ఏ యాంధ్రుడు గర్వపడకుండును? దక్షిణ హిందూస్థానమందంతటను విగ్నిజయమునుగావించిన కృష్ణ దేవ రాయలు అకుంఠితశౌర్యకృతాచముల జాపుటయందేగాక, ఆంధ్ర త్యమును రక్షించి పెంపొందించుటకు సహాయభూతుడయ్యెను. తాను స్వయముగ మహాకవి యగుటయేగాక, ఆంధ్రవాజ్మయమును పోషించి సుప్రసిద్ధకవుల వాదించి క్షీవడసెను. ఇటులనే కళలన్నియు అతని యాదరణక్రింద బెరిగెను. విజయనగర సామ్రాజ్యవైభవమునకు దోడ్పడిన బుక్కభూపాలుడు, మాధవవిద్యావ్రణ్యులు మొదలగు మహామహుల బోషించి, సామ్రాజ్యము ననన్యసామాన్యవైభవై పైపేతముగ గావించెను. పశ్చిమాంధ్రదేశము పోతనమహాకవికి జన్మస్థానము. ఆంధ్రవాజ్మయము ప్రపంచమున నిలచునంతవరకు, భక్తుత్సాహము ప్రజల నావేశపరచుచుండువరకు, స్వాతింత్ర్యజీవసౌత్కృష్ట్యము దేశీయులచే గౌరవించబడువరకు, పోతననామ మి ప్రపంచమున శాశ్వతముగ నిలిచి యుండును. పోతన మహాకవి విరచితమగు భాగవత గ్రంథమును చదివి పరవశుకుగాని ఆంధ్రు డుండనేరదు. పునుచరిత్ర, పసుచరిత్ర, ఆము క్తమాల్యద, మొదలగు నున్మగ్రములన్నియు పశ్చిమాంధ్రదేశమునందే రచింపబడెను. నేటికిని, వావిలకొలను సుబ్బారాయేత్యాది ప్రసిద్ధకవులకు, పశ్చిమాంధ్రదేశమే జన్మస్థానము. ఆంధ్ర నాటకపితామహు లగు ధర్మవరము కృష్ణమాచార్యుల వారు పశ్చిమాంధ్రదేశీయులు. ఆంధ్రోద్యమ మౌత్తరాంధ్రదేశమునందు జనన మొందినను, పశ్చిమాంధ్రదేశమున వికాసస్సాన్ని గించుచున్నది. కడపమండల మీ వత్సరమున ఆంధ్ర సభా నిర్వహణభారమును సంతోషపూర్వకముగ నిర్వహింప నంగీకరించినది. కర్నూలుమండల మీ భారమును వహించుటకు కొన్ని యదివార్యమగు నిబ్బందులు గలుగగ, ఆంధ్రమహాసభ తేజదేశమున జరుగునా యది నాయకు లొందోకనపూరితులను యుగం, కడపమండలము ముందునకు నిలబడి, ఆంధ్రమాతృప్రేమను గనబూనుటకై కార్య నిర్వహణ భారమున కంగీకరించి ఆంధ్రదేశపు కృతజ్ఞతను బడసినది. బరటికి రెండు మహాసభల ని వత్సరము ఇరువదవదిదన కడప యందవనా యుండగ క్రింది నుత్సాహము.

ఆంధ్రు లీసమయమున తమకర్తవ్యము నాలోచింపవలయును. కడపవా నులు భారమును వహించెదరనిదలచి ఆంధ్రులు మిన్నకుండిన, సభ జయప్రదముగ జరుగనేరదు. ఆంధ్రులందరును తమ గాహభిమాన మాంధ్రసభలయెడ జూపి తోడ్పడిననే, యీసభలు విజయము గాంచగలవు. ఆంధ్రుల కొక ప్రత్యేకసందేశము గలదని దలంపవలెను. మాతృభాష కుక్షేమము గలిగించి, సభాకార్యములను దేశభాషలో నిర్వహించుట కాంధ్రు లూరు వత్సరములనుండియు కృషి సలుపుచున్నారు. జాతీయవిద్యాభిమానము, స్వరాజ్యవేతము పొంగి పొరలుచున్న దక్షిణదేశమున, శాంతిపురపు రాష్ట్రీయసభా కార్యక్రమ మివత్సరమయినను దేశభాషలో జరుగలేదు. ఇంకను దాక్షిణాత్యులందు ఆంగ్లేయభాషామోహమాహూము దొలగలేదు. ప్రజాసామాన్యమునకు రాష్ట్రీయసమావేశములలో నుద్బోధము గలిగించుటకు పూనిక గలుగలేదు. ఆంగ్లేయవిద్యాప్రవీణులు మాత్రమే వాగ్వివాదములతో కాలము గడుపుచున్నారు. గాంధీమహామహుడు ఆంగ్లోద్యమ సంచలనగాంభీర్యమును గ్రహించి, గుజరాతువిద్యాసభాధ్యక్షులుగ నిలుల క్రసంగించి రని కృష్ణాపత్రిక చెలుపుచున్నది.

“మద్రాసు రాజధానిలో మాతృభాషోద్యమము కొలదిసంవత్సరముల క్రిందటనే ప్రారంభమయినది. అరవలలో కన్న ఆంధ్రులలో నీ విషయమై ఎక్కువ అభినివేశము గలదు. ఆంగ్లవామోహమున దగుల్కొని అరవ విద్యాధికులు స్వభాషలో వ్యవహారమునైన జరుపుకొన లేకున్నారు ఆంగ్లభాష ఆంధ్రుల నంతగా వశము చేసికొనలేదు. కావున వారు తెలుగునే విస్తారముగ వాడుచుందురు. వారు మాతృభాషద్వారా విద్య గలపుటకు క్రయత్నించుచున్నారు. ఇంతేగాక హిందూదేశమునంతను దేశభాషల ననుసరించి పునర్విభాగము చేయవలె నని యొక యుద్యమమును నడుపుచున్నారు. ఈ యుద్యమమును వారంభించి కొలదికాలముమాత్రమే యై నను వారు అధికాసక్తితో పనిచేయుచుండుటచే త్వరలోనే విజయము నొందవచ్చును. వారి మార్గమున ననేకావాంతరములు గలవు. కాని వాని నన్నింటిని ప్రతిఘటించగల సామర్థ్య మాయుద్యమనాయకులలో గలదని నాకు బాడగట్టినది.”

గాంధీమహాత్ముడే గాక, లోకమాన్యుడును ఆంగ్లోద్యమము నాశీర్వదించెను. విజయనగర సామ్రాజ్యమునుండియే, శివాజీ తన పరిపాలనా సూత్రములను గ్రహించి రని, యిటీవలనే నుడివి యుండెను. ప్రత్యేకరాష్ట్రీయసంఘమును దేశీయమహాసభవారిచే నిష్పించుట యందును, అటు పిమ్మట నావరమును సంరక్షించుట యందును లోకమాన్యుడు తోడ్పడి తన సానుభూతిని క్రియా రూపమున వెల్లడించెను. భారతీయ నాయకులందరిచే ప్రశంసకు పాత్రమయిన, ఆంగ్లోద్యమము త్వరలో సఫలము గాంచునటుల ప్రయత్నించుట ఆంధ్రుల విధి. ఆంగ్లోద్యమసాఫల్య మాంధ్రుల లాభముకొరకే గాక హైందవ జాతీయ సౌత్వమునకును, సామ్రాజ్యాభి వృద్ధిని తోడ్పడునని, ఆంధ్రులు విశ్వసించుచున్నారు. అందుచే, దేశ సాభాగ్యపోషణ మాంధ్రుల పట్టుదలవై నాధారపడియున్నదని గ్రహించవలయును.

ఆంధ్రమహాసభలను ప్రయోజనవిరహితములుగ గావించవలయునని ప్రతికూలురు ప్రయత్నించుచున్నారు. సామ్రాజ్యమునకు సంధిగపిటి గలిగినపుడు భారతీయుల నాయ మోషించుచున్నది. భావతీయుల పురుష మాన్యదేశ కడపయందలి

సామ్రాజ్యరక్షణమునకును బూనుకొనుటధర్మము. ఈ తరుణమున ఎట్టి విధాన మవలంబించుటచే సత్వరసంగ్రామసాహాయ్యము సుసాధ్యమగునో ఆమార్గ మవలంబించుటకు ఆంధ్రమహాసభలు తీర్మానింపవలయును. కాంజీవరము రాష్ట్రీయ సభలో, యీ విషయమయి వాగ్వివాదములు మితిమీరెను. అట్టి వివాదముల కెడము లేకుండ ఆంధ్రు లేకభావమును వెల్లడింప వలయును. స్వరాజ్యశయము సఫలమగుట కిదియే తరుణము. మిత్రమండలియొక్క స్వాతంత్ర్యావేళ మిత్రయొచుచున్న తరుణముననే, హైందవస్వపరిపాలనము ప్రసాదించబడుట సహజము. అట్టి స్వపరిపాలనమున, భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణము, దేశ భాషాధారక మగు ప్రజాపరిపాలనము ముఖ్యంగా ములుగా నుండవలయునని, ఆంధ్రులు నొక్కివక్కాణించవలెను. ఇందుకై ఆంధ్రమహాసభలు జయప్రదముగ జరిగి, ఆంధ్రాశయములు సాఫల్యము గాంచవలయునని గోరునెడల, ఆంధ్రులు విశేషసంఖ్యాకు లాంధ్రసభలకు వెడలి ఆంధ్రమాతృ సేవను గావించవలయును. ఈ వత్సరపు సభ పూర్వపుసభలకన్న సభికోత్సాహముతో జరుగుట లాభదాయకము. ఆంధ్రోద్యమ ప్రాతికూల్యమును సారక్రొలవలయును. ఆంధ్రోద్యమాభిమాను లగు లోకమాన్య తిలకు, గాంధీ, మొదలగు నన్యరాష్ట్రీయులనుగూడ నాహ్వానించి, ఆంధ్రమహాసభా కార్యనిర్వాహకులు సభ్యులలో నుత్సాహమును పెంపొందింపవలయును. ఈవత్సరపు సభల విజయముచే, కచ్చిమాంధ్రదేశమున ఆంధ్రోద్యమాభిమానము మృగ్యమను ఆరోపణము నిరాధారమనియు, ఆంధ్రదేశమంతయు నేకాశయబుద్ధురాలై యున్న దనియు, హిందూదేశమునకు వెల్లడిగావలయును.

యుద్ధ ఋణము

రెండవ యుద్ధఋణపు షరతులు ప్రకటించబడినవి. ఇయ్యవి ప్రథమఋణపు షరతులకన్న, నాకర్షవంతముగ నున్నవి. ఈ ఋణమున కిచ్చు ప్రతిరూప్యమును సంగ్రామవిజయమునకు తోడ్పడగలదు. సంగ్రామమున సందిగ్ధులగు మేలెంచిన సమయమున, యుద్ధఋణ ప్రాముఖ్య మధికముగ గోచరమగుచున్నది. హిందూదేశము, సంగ్రామమునకు నూటయేబదికోట్ల రూప్యముల నొసగుటకు వాగ్దానము చేసినది. ఈ వాగ్దానము జెల్లించుటకే యుద్ధఋణ మవసరమగుచున్నది. యుద్ధఋణమునకు హిందూదేశమునందే ధనము లభించునెడల, ఈ ధన మంతయు హిందూదేశ లాభమునకే దోడ్పడును. ఈ ధనమంతయు హిందూదేశమునందే వెచ్చింపబడును. వడ్డీయంతయు హిందూదేశవాసులకే దక్కును. అటులగాక, ఆంగ్లదేశమునందే ఋణము కైకొనునెడల, వడ్డీయంతయు హిందూదేశమునకు నప్ప మగును. హిందూదేశ లాభమున కీ ధనము దోడ్పడదు. యుద్ధఋణమునకు హిందూదేశము దోడ్పడుటచే, ఇంక ననేకలాభములు గలవు. వ్యవసాయ పారిశ్రామికాభివృద్ధి కీ ధనము తోడ్పడును. ధనము దేశమునందే వెడలకబోవుటచే, వదార్థముల ధరలు మితము తప్పకయుండును. కర్రెస్సి పద్ధతివలన ధరలు పెరుగుచున్నవను సిద్ధాంతము నాధికతత్వవేత్త లనేకులు బెయ్యిచున్నారు. నాణెములును, నోట్లును సంఖ్యయందు పెరుగుచున్నవి. ఆహారవదార్థములకన్న ధన మధికముగ నుండుటవలన, కొలదిధనమునకే పూర్వము

లభించెడివస్తువులు, విశేషధనమున కిప్పుడు లభ్యమగుచున్నవి. సాధ్యమగునంతవరకు ధనము గవర్నమెంటు ధనాగారము తిరిగిచేరునటుల ప్రయత్నించిన, ధరలతిగియింపకుండును. ఇందుకు, యుద్ధఋణ సహాయము తోడ్పడుననుటకు సందియము లేదు. ఋణపు వివరము లనుకూలముగ నున్నవి. సర్వవిలియం మేయరుగారు, కొద్దికాలములో చెల్లించబడువత్తములే యీమారు వెలువడునని యింతకు పూర్వము దెలిపియుండిరి. చిరకాలమునకు చేతికి ధనమువచ్చెడి పత్రములకన్న కొలదికాలములో ధనము లభించెడి పత్రములే, ప్రజల నెక్కుడుగ నాకర్షించుట సహజము. అందుచే యీ వత్సరము చిరకాలమున చెల్లించబడు పత్రములు వెలువడవు. మూడు, అయిదు, ఏడు, పది వత్సరములలో చెల్లించబడు పత్రములు మాత్రమే వెలువడును. మూడు, అయిదు వత్సరముల పత్రములకు వెనుకటివలెనే నూటికి సంవత్సరమునకు 5% చొప్పున వడ్డీ యొసగబడును. పత్రములు అందువారించబడినసొమ్ము విలువ మాత్రమే గలిగియుండును. ఇయ్యవి 1921, 1923 సంవత్సరములలో చెల్లించబడును. ఏడు, పది సంవత్సరముల పత్రములకు కొన్ని సౌకర్యము లధికముగ గలవు. వడ్డీవిషయమున భేద మెద్దియును లేదు. కాని 1925 వ సంవత్సరమున ఏడువత్సరముల పత్రము 100 కి 10% గను, 10 వత్సరముల పత్రము 1928 వ సంవత్సరమున 100 కి 10% గను చెల్లించ బడును. ఈ షరతులు చాల అనుకూలము లనుటకు సందియము లేదు. ఇంతిగాక, యీ ఋణమునకు ఇకలూకుప్ప లేదు, ప్రభుత్వమువారు చిరకాలమున కిచ్చు పత్రములను ప్రకటించునెడల, వాటివడ్డీ ఎటులున్నను, యీపత్రము లా ఋణపు చందాక్రింద కైకొనబడును. పత్రములు వెలువడుటకువెనుక ఆలస్య మధికముగ గలిగెను. అట్టి యిబ్బంది గలుగకుండ, ప్రామిసరీనోట్లు హెచ్చు ఆసీనులలోను, బాంకులలోను ఒసగబడును. బేరరుపత్రములు వెలువడిన పిమ్మట, వ్యయములేకుండగనే, ప్రామిసరీనోట్లకు ఆపత్రములక్రింద మార్చికొనవచ్చును. పోస్టాఫీసు సర్టిఫికెట్లు వెనుకటివలెనే వెలువడును. ఈమారు యీ సర్టిఫికెట్లలో పదివేలరూప్యములవరకు గొనవచ్చునని ప్రకటించబడినది. ఈ ఋణమున కంతకును, హైందవప్రభుత్వపు రాజడియే సెక్యూరిటీగ నున్నది. ఇంతకన్న మంచిజామీను దొరకుట దుర్లభము. ఋణపుచందాచే, గలుగుపూర్వభావములు లుండ, యిందలి ప్రతిరూప్యమును సామ్రాజ్యసంరక్షణమునకును, శత్రువివాశనమునకును, సంగ్రామవిజయమునకును తోడ్పడుట నిశ్చయము. స్వలాభము, సామ్రాజ్యలాభము గలసియున్న యీ ఋణమునకు భారతదేశము తోడ్పడుట కెంతమాత్రము సందియము లేదు. వెనుకటిమారు కన్న గూడ ఈ మారు యుద్ధఋణ మెక్కుడు జయము గాంచునని తలంచెదము.

గుంటూరు టవును హైస్కూలు

ఈ హైస్కూలు హైదరాబాదు గారిని, పాఠశాల కమిటీవారు దోడ్పాటునుండి వొలగించి రనియు, గ్రామస్థులలో కమిటీవారి చర్యగూర్చి ఆగ్రహ మధికముగ ప్రబలియున్నదనియు, దీక్ష విలేఖకులు వ్రాయుచున్నారు. బాహ్యప్రపంచమునకు దెలిసినంతవరకును హైదరాబాదు గారగు యా. యస్. వెంకట్రామయ్యగారు పాఠశాల నభివృద్ధికి దెచ్చి రనియు, వారి కాలమున పరిశోధనలు మిగుల సంతృప్తికరములుగ నున్న

వనియు, బాబుర విద్యాభివృద్ధియే గాక, నైతికాభివృద్ధికై గూడ వారు శ్రద్ధతో కృషి సలిపి రనియు, వారు తమ కాలమున విశేషభాగమును పాఠశాలాభివృద్ధికై వినియోగించి రనియు భావము వ్యాపించి యున్నది. వారు పాఠశాల విషయమై గావించిన లోపము లనేకము లుండవచ్చును. అయ్యవి, బాహ్యప్రపంచమున కన్న, కమిటీవారి కెక్కుడుగ దెలిసి యుండవచ్చును. కాని ఎంతటి దోషికయినను, తన ప్రవర్తనమును సమర్థించుకొనుట కవకాశ మిచ్చుట ధర్మము. ఈ ధర్మము నాగరికదేశములం దెల్లడలను గుర్తించబడినది; న్యాయశాస్త్రమున కిదియే మూలసూత్రము. అందుచే, వట్టి యవకాశ మియ్యకుండ పాఠశాల యనురాగమును బడసిన యుపాధ్యాయుని నుద్యోగమునుండి వొలగించుట, పాఠశాలాభివృద్ధి గోరు వారలకు వింత గలిగించుచున్నది. హైస్కూలు పరిపాలక సంఘమునందు క్రూర హిత జీవనమునకై బాటుపడుచున్నవారు గలరు. స్వపరిపాలనాశయము ప్రజలని పు హవించి యున్నది. ప్రజలచే పోషింపబడు ప్రతిష్ఠాపనలం దీ సూత్రములు నెలకొల్పబడవలెను. పరిపాలక సంఘమువారు తమ యుత్తరువును గూర్చి తిరిగి యోచించి, తన ప్రవర్తనమును సమర్థించి కొనుటకు ప్రధానోపాధ్యాయులకు తగినయవకాశమిచ్చుట భావ్యమని నూదించెదము. సంఘమువారందరికిని, విచారణపిమ్మట, గూడ ప్రధానోపాధ్యాయుల ప్రవర్తనము పాఠశాలకు భంగకరమని దోచినచో, తమ యుత్తరువును కొనసాగింపవచ్చును. తేనిచో, యుత్తరువును రద్దుచేసి కొనవచ్చును. న్యాయమువల్ల ప్రతిష్ఠను గొంపింపవనభరము లేదు. ఇట్టికార్యము పోరుల నెల్లర సంతృప్తికరమటయే గాక, సంఘమువారి కీర్తికి వన్నె దెచ్చును.

ఆంధ్రమహాసభాధ్యక్షుల ఎన్నిక: లేఖలు

ఆంధ్రమహాసభల కధ్యక్షుల నియామకము గూర్చి క్రజాభిప్రాయము నిరంతరము బ్రచురించి తిమి. అధ్యక్షుల ఎన్నికలు పూర్తి యయినవి. ఆహ్వానసంఘమువారు తమ నిర్ణయమును ప్రకటించిరి. ఆహ్వానసంఘమువారి నిర్ణయము యొక్క యుక్తాయుక్తముల గూర్చి చర్చింపుచూ విలేఖకులు వ్రాయు లేఖల నికమీద బ్రచురించుటచే గలుగు లాభముండదు. ఎల్లరురు గలసి సభలు జయప్రదముగ జరుగుటకు తోడ్పడవలయును. విమర్శనముల కిది తరుణము గాదు. ఇక పదునైదు దినములలో సభలు జరుగనున్నవి. అందుచే, అధ్యక్షుల నిర్ణయము గూర్చి విమర్శించెడి లేఖల నికమీద ప్రచురింపజాల మని పాఠకమహాశయులకు నివేదించుచున్నాము.

చిన్నపూరి ఆంధ్రసభ - పారిశ్రామిక నాటక

ప్రదర్శనము. ఆదివారము సాయంత్రము చెన్నపూరి ఆంధ్రసభ ప్రదర్శించిన పారిశ్రామిక నాటకము మనోహరముగ నున్నది. ప్రదర్శనము విశిష్ట లక్ష్యకాంతముగారి నాటకము మనునంది తేయబడిన పృథ్వీకాదులు ప్రదర్శనమునందు చేర్చబడి ప్రేక్షకుల హృదయముల నాకర్షించినది. పారిశ్రామిక నాటకము దీక్షపై నాటకము. అనాటకమున ప్రదర్శించుటకు సామాన్యముగ 2-గంటల కాలము పట్టును. ఇట్టి దీక్షనాటకమును 4-గంటల కాలములో ప్రదర్శించుటకు బూనుకొనుట కలనను నిది ప్రథమప్రయత్న మగుటలనను సహజముగ లోపములు గలిగినవి. నాటకమున కిప్పుడు ముగించుటకై కొన్ని ముఖ్యరంగములు వదిలివేయుట రసపోషణమునకు భంగము గలిగినది. చంద్రవతి పుత్రమరణమును విని దుఃఖించెడి రంగము శోకరస భరితముగ నుండును. కాని ప్రదర్శించుట కెక కము గలుగ

తరుచు చంద్రుడు నీ లోహితా న్యుల భాగములందు
రగవంతములైన భాగములు తొందరయగు
వదలివేటులు ప్రేక్షకులకు గోచరించినది. ముఖ్యపాత్రల గాన
ము ప్రదర్శనము బాగుగ నున్నను ముఖ్యరంగములను వరుసలు
వలనను శోకరసప్రవాహమున కాటంగములు గలిగినవి. భావ
గోళితములైన వృత్తములకు బదులు దురువుల సభిక్తముగ నుపయో
గించుట సామాన్యములకు హృదయంగతమైనను పండితులకు హృద
యాహ్లాదము గాక రసపోషణమునకు ప్రతికూలమైనది.
హరిశ్చంద్రుడు చంద్రుని లోహితాన్యము సత్కీర్తనకు సత్వ
క్రీడివిశ్వామిత్రుడు వారివారి భాగములను బాగుగ ప్రదర్శించిరి.
కాని వారి ప్రదర్శనకాలము పూర్తిగ వినియోగపడి రసౌచి
త్యము పరిమళముగాలేదు. సత్వక్రతుడైన హరిశ్చంద్రుడు ధీ
శోక్తియుడు. సర్వమును సత్వక్రతును గాపాడుటకై ధార
పోసిన మహానీయుడు. హరిశ్చంద్రునకు విషమదశయందు లెత్త
కపాటు కలిగినను ధీరత్వమునకు భంగముగలిగి పాక్తికృతజను
లకువలె చిత్తభ్రమణము గలుగ నేరదు. హరిశ్చంద్రసాత్రు
ధారుడు ధీశోక్తియునితని భావప్రదర్శనమును జేయుట రస
పోషణమునకు సాధనముగాన విచరితభావప్రదర్శన మనుచిత
ము. పాత్రధారలకు గల సహజమైన పుణ్యము ప్రదర్శితమైన,
నాటకప్రదర్శనము పెక్కురెట్లు బాగుండియుండును. ప్రథమ
ప్రయత్నమునందలి లోపములను సవరించి తిరిగి హరిశ్చంద్ర
నాటకమును ప్రదర్శించుట కాంధ్రసభవారు ప్రయత్నించుట
యుక్తము.

జులై నంగీత శారదా నాటక ముండలి
క్రీడికేమైన ధర్మవరము కృష్ణమాచార్యులుగాదు
అంధ్రనాటకరంగమునందు నవయుగమున స్థాపించి యశో
విగాళితుడైరి. ముప్పదేండ్లకు పూర్వము చెన్నపురియం దాం
ధ్రనాటక ప్రదర్శన ముపునూపముగ నన్న సమయము నం
దాంధ్రనాటకములను మనోహరముగ బ్రదర్శించి నాటక
కళ సభిర్భద్రజేసి చెన్నపురివాసుల కాంధ్రనాటకములం దభి
గంచిన సభిమానమును గలుగజేసిరి. కృష్ణమాచార్యులుగాదు
నాటకకర్త వేదధారుడు, నాటక కళావికాసమున కవసరమైన
రచనాకళలనును ప్రదర్శనానైపుణ్యమును గలిగి నాటకము
లం దభిరుచిని గలుగజేసిరి. బళ్లారి నాటకముల ప్రదర్శనమున
కై వసంతాగమనమునకువలె చెన్నపురివాసు లెరుదుమానుట
యాచారమైనది. కృష్ణమాచార్యులుగాదు గతించిన తరువాతను
సభ్యులకు గల భేదాభిప్రాయములననుసరింప నాటకసంఘము
లైనవి. ఇప్పుడింకొక నాటకసంఘమేర్పడినది. నాటకమండలము
విజృంభించుట నాటకరంగవికాసమునకునిదర్శనమైనను నాటక
రంగనిర్వాహకుల భారమతిశయించుచుండును. నాటకరంగమును
నిర్వహించుటయందు వ్యయభార మధికముగ నున్న యీకాల
మునందు లభితకళాప్రదర్శనము సాధ్యమైనను రంగనిర్వహణ
భారము దుర్భర మగుచున్నది. సంగీతశారదానాటకమండలిని
స్థాపించిన రామచంద్రరావుగారు చెన్నపురికి చిరపరిచితులైన
సుప్రసిద్ధ వేదధారులు. రామచంద్రరావుగారి నాటకకళా
ప్రదర్శనమును గురించి, వర్ణించుట యవసరము. రామచంద్ర
రావుగారు తిరిగి పాత్రధారలను సమకూర్చి నూతననాటక
మండలిని స్థాపించి నిన్నను సారంగధర నాటకమును ప్రదర్శిం
చిరి. నాటకప్రదర్శనము యోగ్యముగ నున్నది. రామచం
ద్రరావుగారు ముఖ్యపాత్రధారుడుగ నుండుటయే కాకను
నాటక నిర్వహణభారము నంతయును నిర్వహించిరి. నాటక
నిర్వహణమునకు వ్యయము మనఃజ్ఞకేము ఆశాభంగము సహజ
నిద్రములు. కష్టములకు వెనుదీయక నవీననాటకమండలిని స్థాపిం
చి నాటకప్రదర్శనమునకు బూనుకొనిన రామచంద్రరావుగారి
జైర్యసాహసములు సంప్రసాదములు. చెన్నపురివాసులు
నాటకాభిమానులు రామచంద్రరావు గారికిని వారి నాటక
మండలికిని తిరిగి ప్రోత్సాహము నొసంగి నాటకకళాపోష
ణమునకు బోడ్డునుదురని నమ్ముచున్నాము. శారదానాటక
మండలికిని సరసవిశోదినీసభకును వారీష్యమునకును నాటక
కళాపోషణమునకును హితోపదేశమున జేయుట యవసరమని
తోచుచున్నది. ఉత్తయసంఘములకు గల యాంతరింగిక
కలహకారణము లెవైనను వారిని విడనాడి రెండునాటక
సంఘములు తిరిగి కలియుటకు నాటకనిర్వాహకులు వారి
మిత్రులు పాటుపడుట శ్రేయస్కరమని హితోపదేశమును
జేయుచున్నాము.

రుమేనియా
రుమేనియా సంధి.
ఆంధ్రప్రదేశ్, మే 9:— జర్మనీ, ఆస్ట్రియా హంగరీ, బ
ల్గేరియా, టర్కీలకును రుమేనియాకును జరిగిన సంధిపత్రమునం
దనిమిది వరకు ఒడవడిపడినవి.
మొదటిదానిలో కాంతిని స్నేహమును మరల సెలకొ
ల్లుటను గూర్చును రాజకీయసంబంధముల మరల యథారీతి
నేర్పడుటను గూర్చును చర్చింప బడినది.
రెండవదానిలో రుమేనియా వైసికబలము నెట్లు విచ్చి
న్నము శత్రువలయు నదియు నుడవారంపబడినది. రుమేనియామి
లిటరీ నీరు నాయును, ఉన్నతాధికా
రాలును, వైసిక వ్యవస్థాపనలును.
మునుపటివలెనే యుద్ధవ్యయముగ కొనసాగవలయును. తేటన్న
తెనెర్బియానుందలి రెండు పటాలములను తప్ప తక్కిన వైస్య
ములన్నియు నెట్టివేయబడవలయును. యుక్రెయిను నందు జర్మ
ను ఆస్ట్రియాదళము లొనరించు కార్యముల వలన తమకెట్టి
హానియు వాటిల్లకుండు నిమిత్తమీరెండుపటాలములను ఉంచ
వలయును. అన్నిటూపాటులకు, మరణింపకులకు, చిరు ఆయుధము
లును, గుడ్డలులును, బండ్లును, మందుగుండు సామగ్రియు అం
తయు జర్మను మిత్రుల యధికారమున ఉండవలయును. జర్మను
మిత్రుల ముఖ్య సేనానియా జమాన్యమున
నవిరుమేనియాను దళముల చేసంరక్షింప
బడును. వైసిక సేననండి తొలగింపబడిన రుమేనియా దళములు
రుమేనియా విడువబడుటకు మోక్షామియాలో నుండవల
యును. తెనెర్బియానుందలి కర్మవహారములన్నియు పూర్తియును
వరకు రుమేనియా నావికా దళములు పరిపూర్ణ సన్నాహ
మున నుండవచ్చును. నదిని కాపాడుచు తిరుగుచుండిన అధి
కారుల కీ నావికాదళము లన్నింపబడవలయును.
ఇంక మూడవది. ఇది రాష్ట్రములకు గూర్చి చర్చించు
చున్నది. బోల్షివ్జా విషయము. 1918-వ సంవత్సరమునందలి
బుఖారెస్టు సంధి ప్రకారము తమచేత పడిన బల్గేరియా రాష్ట్ర
మంతటిని కొంచెము సహజుల మార్పులతో గుమే
నియా మరల బల్గేరియా కిచ్చి వేయవలయు
ను. జర్మనుమిత్రులవలెనిది సంఘమొకటి ఈక్రాంత సహజుల
పరిష్కరించును. రుమేనియా బల్గేరియాలకు దాన్యాలునది
దిశనుండు సరిహద్దునది ననుసరించియే ఏర్పరుపబడినది. దా
న్యాలునల్లసముద్రమున గలియు ప్రదేశమునుండి అనదియొక్క
సెంటులాస్టికాఖ మరకునగల బోల్షివ్జా భాగమును రుమేని
యాదేశము జర్మను మిత్రుల కిచ్చివేయవలయును. సెర్బియా
దా, క్రొవొచాలమాన్యమున నల్లసముద్రమునకు ప్రవక్తపురాధా
రిని విడచి పెట్టెదమని జర్మనుమిత్రులు రుమేనియాకు మాట
నిచ్చిరి. ఆస్ట్రియాహంగరీ కనుకూలముగ తన సరిహద్దులను మా
ర్పుటకు రుమేనియా యంగీకరించెను. రుమేనియాఇచ్చి
వేసిన ప్రదేశములందలి సంస్థానపు స్వంతప్రదేశములు ప్రత్యా
మ్నయము కేమియు నీయబడకయే ఆయా రాష్ట్రములకు
చెందుచున్నవి.
నాల్గవది. ఇరక్కుల వారలును ప్రత్యామ్నాయమును
గోరుటను పూర్తిగ విడచి పెట్టుకొనుట కంగీకరించిరి.
విడచి రుమేనియాను బాక్మింపుకొనబడిన ప్రదేశ
మును విడువకుటకు ముందెవ్వరూ తీర్మానింపబడిన అప్పకు
విడువ నంగీకరింపబడినది. ఆర్థిక పరిపాలనమునకు ముఖ్యంగీంప
బడుచున్న వైస్యములుగాక తక్కిన ఆక్రమిత వైస్యములు
సంధియనంతర మెన్నడును రి పటాలములకు మించియుండకూ
డదు. ఆక్రమిత ప్రదేశమునందలి వైసికపు వ్యయములను రుమే
నియా భరించును. ప్రస్తుత మాక్రమణమునకును పరిపాలనకును
ఉంచబడిన దళములకు రుమేనియాక్రాంతదళములను జేర్చవచ్చు
ను. ఇదివరకున్న వారలకు బరతరపు చెప్పకవచ్చును. అయినను
రుమేనియా యధికారులు మాక్ర మాక్రమిత రాష్ట్రవిభాగ్యతా
సౌకర్యములకవసరములని ఆక్రమించుకొనిన వైసికాధికారులెట్టి
మార్గముల ననుసరింప గోరవలయునో అట్టి మార్గముల ననుసరింప
వలయును. రెండున్నా, తింతులును, తిపాలులును ప్రకృతము
వైసికాధికారుల పరిపాలనమునకుం దుండును. ఆక్రమిత ప్రదేశ
ములందు రుమేనియా కొట్టు సాధారణముగ పరిపూర్ణ
స్వాధికారమును గలిగియుండును. అయినను జర్మనుమిత్రు
లుగూడ అధికారము గలిగియుండి ఆక్రమించుకొనిన వైసికల
సంగతి సందర్భముల నరముచుండెదను. రుమేనియా ప్రజల
కేమియు భాగ్యముగనుండ మాక్రమించుకొనిన వైసికలు కొ
ట్టులను, బటాణీలను, చిక్కుడుగింజలు, పాడి, ఉన్ని, పశువులు
1918-వ సం. రపు గోధుమపంట, దూలములు, మానెలు, మానె

పంటలు మొదలగు వానినుండి కొంత ప్రమాణమును కోరవ
చ్చును. ఆక్రమిత ప్రదేశములలో జర్మను మిత్రులు జనోప
కారాధ్యమును పరిశ్రామికాభివృద్ధి నిమిత్తమును వెల్పించిన
ధనము మరల వారికిచ్చి వేయబడవలయును.
ఆరవది క్రొత్తదాన్యము నావికాశాసనమును గోరుచు
న్నది. యూరోపియను దాన్యాలు కమిషను పోషింప బడెర
లయును. దాన్యాలు సవితీరమునగాని నల్లసముద్రపు తీరమున
గాని ఉన్న యూరోపియనుదేశ ప్రతినిధులు మాక్రమే నాటి
నుండియు సంఘమున నుండవలయును. సంఘమువారికి తెలు
ల మొదలుకొని నల్లసముద్రమువరకును పరిపూర్ణాధికార ముం
డవలయును. ఒడంబడికను గావించు కొనుచున్నవారిలో నిత
రదేశీయులు రుమేనియానుందలి దాన్యాలులో నడపించు
ఒడంబడికెట్టి ఆపాయమును గలుగ నీయకుండు
టకు రుమేనియాపూచిపడెను. టర్కీ, రుమేనియాలు దాన్యా
లునది మీద యధికారకల నుంచుకొన వచ్చును. యుద్ధకాలం
ఒకరాష్ట్రము వారిని ఇంకొకరాష్ట్రపు శత్రులలో వారియను
మతి లేనిది నుండకూడదు.
ఏడవ దానియందు రుమేనియానుందలి వివిధమతముల
వారికి సమానస్వత్వము లీయబడవలయునని చర్చింపబడినది.
వివిధమతముల వారు స్వకీయపాఠశాలల నెలకొల్పుకొన
వచ్చును. ఇదివరకు విదేశీయులుగ నెంచబడిన జాత్యుతక్కు
లకును, ప్రత్యేకజాతీయత లేనివారికిని మొదటి వరకునందలి
నూత్రము వెంటనే అన్వయింపవలయును.
ఎనిమిదవ దానియందెట్లు ప్రకటింపబడియెను. రుమేని
యాకును మిత్రమందలివారికిని గల ఆర్థిక సంబంధములు ప్ర
త్యేక సంఘములయిన నేర్పడవలయును. సంధి వరకులు
సాధ్యమైనంత త్వరగా ప్రారంభింప బడవలయును.
పత్రికాభిప్రాయములు.
లండను, మే 9:— జర్మనీ కీ యధికారముండినది యెంత
నీచమునకై యొడిగట్టు ననుమాటున రుమేనియా సంధి రూఢిం
పరచుచున్నదని వార్తాపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. మంచి వా
దానములతో నతిభయంకరములగు రుమేనియాదళము లెట్లు
యుద్ధమును నిలువగోర బడినదియు, ఇప్పుడు వారిరాష్ట్రమం
దెలిసవచ్చును గలిగినదియు, వారికతిప్రాముఖ్యులగు నూతె
రాబకులకు నెంతవత్తము గలిగినదియు అని రూపించుచున్నది
రుమేనియాకు గలిగిన వత్తమును కొట్టతో తెక్కింపవలసియే
న్నది.
తటస్థీకర్య ప్రకటనము
ఆంధ్రప్రదేశ్, మే 10:— బుఖారెస్టునుండి ఇట్లు తెంతి
వచ్చుచున్నది:— సంధి ముగిసిన వెనుక దేశము తటస్థీకర్యమును
వహించి అంతరంగికాభివృద్ధి విషయమున తిరిగి శ్రద్ధవహించి
యుద్ధభాగలనుండి తొలగ బ్రయత్నించునని దొరతనమువారు
ప్రకటించుచున్నారు.
మిత్రమండలి వారి విజయము.
రుమేనియా వారి విశ్వాసము.
లండను, మే 10:— టెటరు వార్తా స్థానము వారి
కిట్లు తెలియవచ్చినది. జర్మనీ పక్షపాతి యొక్కదును రుమే
నియా యందుంపబడడని రుమేనియా యందలి ప్రముఖులు
పలువు రనుకొనుచున్నారు. జర్మను ప్రభువు మరణించి నందు
వలన రుమేనియా వారియొడ కాంత్య మేర్పడినది. తమ దేశ
మును సంరక్షించు కొనుటకు మిత్రమండలి వారి విజయము
తప్ప అన్యమార్గము లేదని రుమేనియా వారు గ్రహించియుం
న్నారు. మిత్ర మండలియే సంగ్రామమున విజయమును పొందు
నని వీరల నమ్మకము.
రుమేనియా సంధిజేసికొనుట.
లండను, మే 9:— సంధిపత్రమున దేవాస్థానంబు
బడిననీయు, చర్చ తుదిభాగము రుమేనియా వారికనుకూల
ముగ నుండెననియు ప్రధానమంత్రి రాజాగారికి తంత్రివార్త
నందినట్లు బుఖారెస్టు నుండి తెలియవచ్చినది. రాజాసేదలను
రాజకుటుంబము నెడలను తమకు విశేషమగుభక్తి కలదని
ప్రధానమంత్రి తెలియపరచెను.
పంజాబు దొరతనమువారి ప్రకటనము:— 1918 వ సం
వత్సరపు శ్రీ బ్రహ్మసేలలో న్యూకేటు రాజుగారు యుద్ధవ్యయము
నిమిత్తము రూ 24000 ల విరాళము నొసంగగా హిందూదేశ
దొరతనమువారు కృతజ్ఞతతో గ్రహించిరి. ప్రధానిగారు హిం
దూదేశమున కంపిన విజ్ఞాపనకు ప్రత్యుత్తరముగ నతడు మరి
రూ 70,000 ల విరాళము నొసగి.

విరోధామహాసంగ్రహము

మరి సుసేనాని లేఖ

(౧)

ప్రజల సభామందిరమున చర్చ

:-౦:-

దొరతనమువారి సూచనము.

(రైతుకు ౫ పన్ను)

ఇంగ్లండు

లండను మొయి 7:—పార్లమెంటు ప్రజల సభామందిరమున ఆస్పిక్తు గారు మారిసు సేనాని వ్రాసిన లేఖ విషయము తెలుపుచు, మారిసు గారిని పూర్వము సభవారు విచారించుటకు దొరతనమువారి చేయి కట్టుదిట్టములను మొనర్చు నున్నారని ప్రశ్నించిరి.

బోనరలా గారి ప్రత్యుత్తరము.

బోనరలా గారి రిట్లు చెప్పిరి:—మారిసు సేనాని లేఖ రెండవములను చర్చకు దెచ్చుచున్నది. ఇట్టి లేఖను వ్రాయుట సైనిక శిక్షణమును బట్టి యుత్తమము యనున దొకటి. మంత్రులు చెప్పిన వాక్యముల సత్యాసత్యములను రెండవది.

మొదటి సమస్యను సైనిక సంఘమువారి వారిచేయుచున్నారు. మంత్రుల చర్యను ఉన్నతస్థానము దున్న భృత్యుల దొకడు ప్రశ్నించు తే, అట్టి దర్శాత్తు ఆచర్యముని నిర్ధారణజేసినవో పరిపాలనాకార్యములకు భంగము కలుగును. అయినను మైని వివరింపబడిన రెండవవిషయము మంత్రులగౌరవముతోడ కలసియున్నది గాన దానిని విమర్శించి రిపోర్టు సతి ర్విరతగతిని పంపుటకు ఇరువురు న్యాయమూర్తు లేర్పరుపబడును. వై విషయములను గూర్చి సభ్యులు చర్చించు నొక విషయ మేర్పరుపబడు నని బోనరలా గారు చెప్పిరి.

లాంబర్టు గారి సూచనము

విషయము పార్లమెంటు ప్రజాసభవారి గౌరవమునకు సంబంధించియున్నది గాన ఇరువురుజడ్డీలకు బదులుగ, సభయందు మిమ్ములను సుప్రసిద్ధ సభ్యులను ఏర్పరచుటగాని సభ ఎన్నిక సంఘము నేర్పరచుట గాని యుక్తమని లాంబర్టు గారు సూచించిరి.

నిష్కారణముగ పాలకవర్గమువారి చర్యలను బట్టి యుండలేదని సభవారిని సంకల్పింపవలెనని వివరింపబడిన ప్రత్యేక న్యాయస్థానమె యుచితమని దొరతనమువారి యభిప్రాయము. మైనుస్యల విచారణయు దతిరహస్యగురు ప్రశ్నలకు పరిశీలించ వలసియున్నది. కనుక ప్రజాసభ ఎన్నిక సంఘమునీ సంకల్పమున నేర్పరచుట అనుచితమని బోనరలా గారు చెప్పిరి.

ఆస్పిక్తు గారి ప్రశ్న.

ప్రమాణములపై సాక్షులు బుచ్చుకొనుట కి జడ్జీల కధికారము సెలగు. కానను నొక దానిని దొరతనమువారు సభయందు ప్రవేశపెట్టునున్నారా? ఈవ్యవహారమున సంబంధముగల ప్రతివ్యక్తియు, తనకు తెలిసిన యంశమును జడ్జీలకు విన్నవించు నాశ్రయమునుండునని నావిశ్వాసము. తనకావశ్యకమగు సమాచారము తమకు లభ్యముకానివో, జడ్జీ లానినయమును దొరతనమువారికి నివేదించునని ఆస్పిక్తు గారు రినిరి.

జడ్జీలరెపోర్టు చేసిన వెనుక చర్చకుజరుపుట యుక్తమని ఆస్పిక్తు గారి తాత్పర్యముయని బోనరలా గారు సూచించిరి.

దర్శాత్తు రసవాయము.

రహస్యగురు ప్రశ్నలకు పరికింపవలసి యున్నది గాన దర్శాత్తు రహస్యముగ జరుగు నని బోనరలా గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చునని ఎద్దర్శు కార్నసుగారిట్లు ప్రశ్నించిరి:—కాని నెట్లువారి యెదుట నడచిన వృత్తాంతమంతయు జడ్జీలకు విన్నవించు వెనుకటి మంత్రులు, ప్రస్తుతపు మంత్రులు స్వతంత్రులారా?

అవిషయమును జడ్జీ తీర్మానింపవలయును. ప్రస్తుతపు మంత్రులుగాని వెనుకటి మంత్రులుగాని ఏదైన విన్నవించు నిచ్చుచుండినవో జడ్జీ లాంటింకపరుపరి తన విశ్వాసమైనట్లు బోనరలా గారు చెప్పిరి.

ప్రజలసభాభవమున వ్యవహారములు సుక్రమముగ నడచుచుండులేదని వైస్యములను నౌకాదళములను ఆసంకల్పిని శిందియున్నది. లాగానొసగిన ప్రత్యుత్తరము రీదగములను మాంత అసంతృప్తులను జేయునని సర్ హెడ్వర్త్ మ్యూగారు కాక్కాణించిరి.

పార్లమెంటు సభవారి యనుమతిలేక మంత్రులు రహస్యముగ వ్యవహారముల జరుపుట కవకాశము లేదాయని కార్నసుగారు ప్రశ్నింప బోనరలా గారిట్లు జవాబిచ్చిరి:—విషయమునంతటిని ఇరువురు న్యాయమూర్తులవర మొనర్చు దొరతనమువారు సంసిద్ధులై యున్నారు. ఆ జడ్జీలను ఆస్పిక్తు గారి ఎన్నుకొనవచ్చును. దర్శాత్తు లేకుండ జేయవలయు నని దొరతనమువారి తలపుగాదని వైయంశములు విదిత మొనర్చును.

మారిసు సేనానివై చర్చ.

వ్యవహారమునంతటిని మైని వివరింపబడిన యరువురు న్యాయమూర్తులు విమర్శించి తీర్పు తెప్పవంతవరకు మారిసు సేనానివై చర్చ ఆపివేయరాదా యని ప్రింగిలుగారు ప్రశ్నింప బోనరలా గారిట్లునిరి:—ఇట్టిలేఖలను ప్రచురింప నిచ్చినవో వైస్యమునందు వివరములేకయుండు వూజ్య మగును. కాన మారి సేనానివై చర్చ యాపివేయటకు వీలులేదు. మరియొక ప్రశ్న మనకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చి, ప్రజాసభయందు చర్చ జరిగినగాని వైస్యాయస్థానమును వెలకొల్పగూడదని ఆస్పిక్తు గారు తలంచుచున్నారా యని బోనరలా గారు ప్రశ్నించిరి. “జూ”నని ఆస్పిక్తు గారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

ఇరువురు జడ్జీలకు బదులుగ పార్లమెంటు ఎన్నిక సంఘము నేర్పరచు సూచింపవలెనని ఆస్పిక్తు గారు రసంతరమున సుపాదించిరి. వీరి యుపాదానము గురువారమున చర్చితుగును.

ఇంగ్లాండు జాతీయవాదులు.

లండను మొయి 9:—సభాభవమున నిన్నటిదినమున ఆర్రము తొలగినది. చర్చయందు పార్లమెంటునని నిన్నటిరేయి ఇంగ్లాండు జాతీయవాదులు నిశ్చయించిరి. మంత్రులనుకై ఆస్పిక్తు గారు శ్రమపడుచుండ లేదని యనుకొనుచున్నారు. గాని మరియొక చర్చ వలన పాలకవర్గమువారి స్థితి బలహీనమగునని యాయన తలంపు.

ప్రతికాళి ప్రాయములు.

లండను, మొయి 10:—వ్యవస్థ గూర్చి ప్రతికలు విషయము సూచించునీ గాని మరియొక మంత్రులమున సూచింపబడుచు. ఈ సందర్భమున నే దొక సూచనము వచ్చియున్నది. వెస్టమిడ్డి వెగారొక లేఖయందు స్పీకరును మాతన ప్రధాన మంత్రి నొనర్పరచినదని సూచించుచున్నారు. లాయిడు జాడ్జీ గారు సంపూర్ణ మగు ప్రత్యుత్తరము నీయగలరనియు, ఆ ప్రత్యుత్తరముతోడ నీ కుట్రలన్నియు అంతము కాగలవని యు మంత్రివర్గము నాశ్రయించియున్న ప్రతికలు వ్రాయుచున్నవి.

ఆస్పిక్తు గారి యుపాదానము.

లండను, మొయి 9:—మారిసు సేనాని లేఖపై ప్రజాసభ యందు జరిగిన చర్చలో విశేషమగు శ్రద్ధ దీసికొనబడినది. భవనమున సభ్యులు క్రిక్కిరిసియుండిరి. మారిసు సేనాని వెలుపు నంశములను విమర్శించు ఎన్నిక సంఘము నేర్పరచవలసినదని సూచించుచు ఆస్పిక్తు గారిట్లునిరి:—ప్రస్తుతాంశమును గూర్చి పంపురు దురభిప్రాయ పడుచున్నారు. సభవారిచే పాలకవర్గమును నిందింపజేయుట నా తాత్పర్యముగాదు. పదునెనిమిది మాసముల నుండియు దొరతనపు పెరిగి పక్షమున జేరి యుంటిని. ఈ కాలమున నెన్నడును ఏవిషయమున గాని దొరతనము వారికి వ్యతిరేకముగ వోటు నిచ్చియుండలేదు. సభాభవముననెగాక యితర ప్రజేయులయందును గూడ పాలకవర్గమునకు కక్షింపవలెక సహాయము చుండివాడను గాని న్యాయబద్ధమగు విచర్యనమున వెనుక కడుగిడి యుండలేదు. మిత్రమండలివా లేయో యాశయముల ననుసరించి పోరాడుచుండినో, సంభవిషయమున వారేయంశముల గమనింతుకో నిర్వచించి వాటిని వ్యాప్తపరచి దొరతనమువారికి వ్యతిరేకముండిన ప్రధానమంత్రివర్గమునలంక

రింపనేనాశ్రయముచున్నాననికొందరునన్ను నిందించుచున్నారు. ఇందలి సత్యాసత్యములను నిశ్చయింపవలెననియు ఆస్పిక్తులేయులు న సమర్థులు. దొరతనమువారు నిందాపాత్రులని నాతలంపై యుండినవో, ఎట్టి జంతున లేక వారిపై నింద వేసి యుండెడివాడను గాని నాయుపపాదమును గొనినయ్యితే, దొరతనము వారి దానిని పునఃపరిశీలనను పూర్వవిశ్వాసముతో నుండిని దొరతనమువారినుండి మసమృతము

నిబంధనల నతిక్రమించుచుండి ననియును, అవిభేదముతలన తనకు మనా త్రిచుచుగవోని కలుగగలదనియును మారిసు సేనాని పూర్తిగ నెరిగియుండవలయును. గాధుగురు ప్రజాసభ రాగమును, బాధ్యతయును తన్ను ప్రేరేపించుటల మారిసు సేనాని యిట్లు నడచుకొని యుండెను. దర్శాత్తున కవకాశమున్నదని దొరతనమువారి యొప్పుకొని యు న్నారు. అనుభవకాండగు నిరువురు జడ్జీ లిట్టి పరిస్థితులయందు దర్శాత్తు నొనర్పరచవలయు నని దొరతనమువారు సూచించియున్నారు. ఈ సూచన మసంత్ప స్తికరము. కాననూర్వక మగు నని కారము అండినగాని యిట్టి న్యాయస్థానము కక్షిరహితము. జాడ్జీలకు సంబంధము లేక ప్రజాసభాసభ్యులు రిగుర నేర్పరచుట నాకు సమృతము. రెండుమూడు దినములలో నీ సంఘము వారు వ్యవహారమును తీర్మానింపగలరు. వీరల తీర్మానమును సభవారు జేతమంతయును ఆమోదించునని చెప్పుచు వేగొక మాగ్ మేమైన కలవా యని ఆస్పిక్తు గారు ప్రశ్నించిరి.

ఈ వ్యవహారముల నన్నిటి నట్లెయించి యుద్ధమును సాగింపవలసినదని స్థాపించు గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

అనంతరమున ఆస్పిక్తు గారిట్లు ముచ్చటించిరి. యుద్ధమును సాగింపవలయునన్న, ప్రస్తుతమున ప్రబలియున్న దురభిప్రాయములను తొలగించుట ప్రాయుఖ్యము. నిజస్థితిని దొరతనమువారి వెలువరింతు రని యనుకొందము. ఇదివరలో వారసత్యములను బలికి యుండి రని ఎవరు నిందించియుండినో, అట్టివాడు లేకుండగనె దొరతనము వారు నిజస్థితిని వెలువరింపవలసియుండును. కనుక స్వల్ప కాలమున నే దర్శాత్తు నొనర్చి నిజస్థితిని ఖండితముగ వెలువరించి తీర్పు తెప్పగల యొక సంఘము నేర్పరచుట కర్తవ్యము. ఇట్లొక్కట గొరవ సమన్వితము. ఈవిషయములను గూర్చి యధౌగృహలగు పలువురు దురభిప్రాయ పడియున్నారు. మంత్రు లొసర్చిన ప్రసంగములలో కొన్ని అసత్యవాక్యము లున్నవని మారిసుగారు వాదించుచున్నారు. కాన మంత్రులు తమ వాదమును స్పష్టికరింపవలసియున్నది. పరిస్థితు లీతీరుననున్నవి గాబట్టి నిష్పక్షపాతమగు నట్టి న్యాయస్థానము నెదుట మంత్రులు తమ వాదమును స్థిరపరచుకొనుట యత్యావశ్యక మని చెప్పుచు, ప్రజాసభ యొన్నిక సంఘము నిష్పక్షపాతమగు న్యాయస్థానము గాదా యని ఆస్పిక్తు గారు బోనరలా గారిని ప్రశ్నించిరి.

ప్రజల సభయందలి సభ్యులలో ప్రతివాడును దొరతనమునకు శత్రువై యుండవలయును లేక మిత్రుడై యుండవలయును. కాన నిష్పక్షపాత బుద్ధితో వ్యవహారమును పరిశీలించు వ్యక్తి లేదని లాగాన ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

నిష్పక్షపాతచేతములగు సభ్యులైదుగురు సభయందు లేరని సభానామకరుని కలన విషయకు విచారించుచుంటిమనియును, గనుక నంతటతోడ విరమించు మనియును ఆస్పిక్తు గారు రినిరి.

లాయిడు జాడ్జీ గారి ప్రత్యుత్తరము.

మంత్రులు చెప్పిన సంకతులను విమర్శించుట కిదివరలో నెన్నడును ఎన్నికసంఘము లేప్పడి యుండలేదు. రెండు వర్షములకాలము మారిసు సేనాని వై న్యాయపర్యమున నుండి, ఏ కారణములచేతనో, పదప్రస్తు డయ్యెను. పదమూడు వై తన యుద్వోగ కాలమున మంత్రుల సత్యముల బలికి యుండినని యిప్పుడు వారిపై వేయము మోపుచున్నాడు. మంత్రులతోడను, అధికారసంబంధ మగు ప్రశ్నలతోడను సంపర్కముండియు, ఈతడు తన యుద్వోగ కాలమున మంత్రుల సత్యవాదు లని యనడయ్యెను.

విషయమంత ప్రాయుఖ్యమైనవో మారిసు సేనాని నాకడకువచ్చేసి స్థితిగతుల నేల వివరింపరాదు? నిబంధనల నతిక్రమించి, అవిజేతకు మాగ్ దగ్గర చురుకుకంటె, వైమాగ్యము నలంబించుట మిగుల సమంజసము. మంత్రులకుతోడ విన్నవించుటమారిసు సేనానికి విధియై యున్నది. లేక ఏమంత్రి యసత్యము జల్మియుం డెనో వాటిని న ర ర రించు కొనవలసినదని యామంత్రితో తెప్పరలయును. మారిసు సేనాని యామాగ్గులను నలంబించు డయ్యెను. వీరిశేఖ ప్రభుయనుక ప్రతికలయందు జూచితిని. ఎన్నికసంఘ మేర్పాటు

సహజముగానే యిట్టి ప్రామాణ్యమును, నిబంధనముల నతి శ్రమింప మారిన సేనాని ప్రాగ్భూత మొనర్చిన యాముఖ్యాంశము నాతడు సైనికవృత్తి ప్రధానోద్దేశ్యముగా జేయవలయును.

మా ప్రసంగముల కారణము తెలియజేయు వివరింతును. నాటిని సభ్యులు నేడు విమర్శించి తీర్మానించుకొందురు గాక. పక్షపాతిమలేని వ్యాఖ్యానికారులు మా ప్రసంగమును విచారించవలసినదని నేనును జోసగులా గారును ఆశ్రయించుచున్నాము. సమాఖ్యకు సమాచార మధికముగ నున్నది. ఈ సమాచారము నంతయు ఏసంఘమువారైన కోరుదురు. పక్షపాతిమలేని యధికారుల సమక్షమున కీ ప్రశ్నములను పంపవలసినదని మా తాత్పర్యము. అసంఘమువారి సమక్షములకు జూచినవడప, మా యుద్ధేష్టి కోరమును లేదని విశ్వసించగలరు.

సంగ్రామ రంగవ్యాప్తి విషయమున, స్థితిగతులను బహిరంగము చర్చించుకొనినచో మిత్రపక్షాల వారి యాగ్ర నామునకు ప్రాగ్భూతమై యుండెడివారము. నిజస్థితిని విచ గ్గుచుటకు ఎన్నిక సంఘము లేవల మనుచితము. నియోజన విన్నపముల సందర్భమున పార్లమెంటు ప్రజా సభవారును, మొసపాటేమియా విషయమున ఆస్పిర్మిట్యు గారును కైతీరున నె యిదివరలో ఆభిప్రాయపడియున్నారు. నిజస్థితిని కనిపెట్టగల సామర్థ్యము జడ్జిలకు కలదు. వారు విషయము నతి స్వల్ప కాలమున ఖండితముగ పరిష్కరింపగలరు. ఏ రహస్య సభ వారియొక్క తీర్పును గాని ప్రజలు ఆమోదించునది ఆస్పిర్మిట్యు గారి పక్షపు ప్రతికటనల విధితమైయున్నది. గనుక స్థితిగతుల నన్నిటిని ప్రజలకే విన్నవించి, వారి నే దోషానోచములు తీర్మానింప జేయుటకు పాలకవర్గము వారు నిశ్చయించిరి.

మారిన సేనానికి ప్రత్యుత్తరము

వైస్రాయల్యులను గూర్చి మారిన సేనాని రెండు కేరముల ను మోపియున్నాడు. గత వత్సరారంభదినమునను యీ వత్స రారంభదినమునను ఆంగ్లేయులకుండుకున్న వైస్రాయల్య మొద టిది. పశ్చిమరంగమున వైస్రాయల్యును మిత్రపక్షాల సేనకు గల తారతమ్యము మారిన సేనాని బట్టిక రెండవ పౌరబాటు. వైస్రాయల్య మధికమయ్యెనని నేను జెప్పి, నావాక్య మనతిమిది మారిన సేనాని యనుచున్నాడు. నేనొసగినసంఖ్యలు యుద్ధకార్యాల యునువారి రికార్డులనుండి సంగ్రహింపబడినవి. ఆసంఖ్యలలో తప్పిదముండెనయెడల నాతోడమారున సేనానిగూడ బాధ్యులై. గాని ఆసంఖ్యలయందు పొరబాటులేదు. మారిన సేనాని యుద్ధ మెట్టియొ వ్యక్తముగాకయున్నది. 1917-సంవత్సర ప్రారంభము కంటె 1918 సంవత్సరారంభమున ప్రాన్సుదేశమున మనవైస్రాయల్యుధికమయ్యెను. గతవత్సరమున కంటె యావత్సరమున మనకు వైస్రాయల్య లోకమందంతటను విస్తారముగ లభ్యమైరి. గాని అన్ని ఘటములయందు కంటె, ఫ్రాన్సులో మనవైస్రాయల్య మిగుల నధికమయ్యెను.

ప్రధానమంత్రి వాక్యముల కారణము.

యుద్ధమున పోరాడు వారనియు పోరాటము తప్ప తదితర సమర సంబంధముగ కార్యములయందు సందరించు వారనియు మారిన సేనాని విభాగమొనర్చి యుండవచ్చును గాని యావిభాగము నంగీకరింపను. ఇతరపదార్థాలు, ట్రాముదారులు వేయుచు, కోర్టు మరమ్మత్తు జేయుచు అనుదినమును అనేకనష్టములకు గురియగుచుండిన వ్యక్తులు మొదటిభాగమున చేరుదురా రెండవభాగమున వారిని చేర్చవలయునా? కేసువుల నెరించు సేనలో విభాగముని యామోదించని వారుందురా? “వైస్రాయల్యులపట్ల యంశమును బట్టి, 1917 వత్సరారంభమున కంటె యీ సంవత్సరారంభమున వైస్రాయల్య మధికముగనున్నదని విదితమగును” అని మారిన సేనాని భావించి ఆయన దీర్ఘాటి సంశయము తోడ నొకకాగ్రము వచ్చియున్నది. నేను ప్రసంగించిన తిదివరకులపై ప్రశ్నము నాకు చేరినది.

మారిన సేనాని గనుపరచిన రెండవపౌరబాటును గూర్చి ముచ్చటించును. పశ్చిమరంగమున కేసువులు ముట్టడించునదికి మిత్రపక్షాలవారు పదార్థాలయందు స్వల్పముగను, ఆర్థిక ఖరంజీదలకునునుంచి విశేషముగను కేసువులకు వినియోగించిరిని ప్రజలయందు దురభిప్రాయము కలుగునట్లు ప్రసంగించితిని మారిన సేనాని యనుచున్నాడు. మారిన సేనాని యుపసాహితముల ప్రియమెట్లు ననుకరించియె ప్రసంగము లొనర్చుచున్నది. మారిన సేనాని సమక్షమున ఈ జప్తు మొసపాటేమియాల యుద్ధలి నెట్లెట్లములను గూర్చి ముచ్చటించియుండిరి. వారత్రుకు నావాక్యములను సవరింపలేక.

ఆంగ్లరంగ వ్యాపనము.

తాము వాల్మీయులో నుండిమరి మారిన సేనాని యని యున్నాడు. మాల్మీయులందు వీరుండుట సర్వమే యైనను

వీరు సభకు మాత్రము రాలేదు. వై విషయము సభయందు చర్చితమగుచున్న సమయమున వీరు జోకా ప్లానమును నున్నారు. గాఫ్ సేనాని రంగమును వ్యాప్తము జేయవలయునను విషయము వాల్మీయు యుద్ధ సంఘసభయందు చర్చితము కాలేదు. రంగమును మరింత వృద్ధిజేయవలసినదని కోరబడిన గాని వాల్మీయు సభకు పూర్వమున నె యీ విషయము పరిష్కృతమయ్యెను. మార్గముపేగు గారున్న పేటకు సేనానియను ఈ విషయమును పరిష్కరించి రిపోర్టునంపియుండిరి. వాల్మీయు యుద్ధసంఘ సభామూలమున నొక్కగజము ప్రదేశమెనకతీసు కొనబడలేదు. పేగు రాబర్బన్సు సేనానులు వలదనుచుండినను యుద్ధ మంత్రులవారి బలవంతమువై సేపంక్తి యాక్రమింప బడిననా యనునదియు ముఖ్యవిషయము. గాని యాయంశము సత్యమిద్దము. తమపంక్తిని వ్యాప్త మొనర్చుకొన వలెనని పేగు గా రాత్రపడరు. యుద్ధమంత్రుల వర్గమువారు గూడ నా పంక్తిని వ్యాపింపజేయు నాకర్తులై యుండెను గాని పరాను దోరతనమువారి యొత్తిడి యధికమగుటచే పంక్తి వ్యాప్త మొనర్చుబడెను.

రంగమును వ్యాప్త మొనర్చిన కారణము.

ఆంగ్లేయుల కొత్తిడి గలిగించుటలో పరానువారిని నిందింపబడినారు. మన వైస్రాయలును పరానువైస్రాయలును ప్రాన్సులో నేయే పంక్తులను సంతోషించు చున్నవని ప్రాన్సు లో గత వత్సరమున గందరగోళము బయలుదేరినది. పరాను వారధికమగునష్టములకు పొంది మూడువత్సరముల నుండియు విశేషముగా శ్రమను పొంది యున్నారు. సాంగ్రామిక రాష్ట్రములన్నిటి కంటె పరానువారు యధికముగ తమ వైస్రాయలును వినియోగించియున్నారు. పరాను వారు 820 మైళ్ల పంక్తి సంతోషించుచుండ, ఆంగ్లేయులు 120 మైళ్లను రక్షించుచుండిరి గాని యీ పంక్తియందె జర్మని వారి యొత్తిడి విస్తారముగ నున్నదని గమనింపవలయును. వైస్రాయల్యుల వివరింపబడిన పంక్తియేగాక, పరానువారు మా పూర్వమున మరికొంత ప్రదేశమునుగూడ సంతోషించుండిరి. ప్లాండర్సులో మా వైస్రాయలు ముట్టడింప రిజర్వు దళములను గూర్చు నుద్దేశముతో ద పరాను వారు పూర్వభాగమును సంతోషించుచుండిరి. వ్యవసాయ పుష్కల నిమిత్తము మనమ్యులు గావలసియున్నాడు గాన మిరంగమును విస్తరింపవలసినదని పరానువారు మమ్ములను బలవంత పెట్టిరి. గనుక శీతకాలమున రంగమును విస్తరింప నావశ్యకము కలుగునని రాబర్బన్సు సేనానియను యుద్ధమంత్రులవారు ను నిశ్చయించిరి. (సకేషము)

జర్మనులు; ప్లాండర్సు పరాధవము

లండను, మే 10:—ప్రస్తుతస్థితిని విమర్శించుచు ఉత్తమనిర్ణయము వైస్రాయల్యుల ఒకడిట్లు తెలుపుచున్నాడు—మే 8వ తేదీని లాట్విట్టి పూర్వకీర్తిలమధ్యను జర్మను లెదిరింది ఎత్తుడు వారు ఆఖరము నాకొనించుకొనవలయుననియె యుద్ధేరించిరి. వారా యుద్ధమును బడచులేదు. క్రిందటి వారము ప్లాండర్సునందుకు సోముమీదకు కేతువులనేక కొత్తదళముల నపయోగించిరి. కేతువు లతిత్యంతగతి ననేక కొత్తదళముల నపయోగించుచుండుటచే నిదియు కొంత సంతోషకరముగా నే యున్నది. ప్లాండర్సునందలి ఖజరములనింక నట్లనే కేతువులెదిరించుచుండు రుట నా ప్రకము. సోమునకుదక్షిణ తటమున నతడొనరించిన యుద్ధము లన్నియు పరాధుతములైనవి. సోముతెయోనుల మధ్యండు కొండలను మరల పట్టుకొనుట కతడింకను ప్రయత్నింపవచ్చును. జర్మను మూల బలములలో ననేక మింకను సోమురంగము నెనుకనున్నది. అందుచేతకేతువుల ప్రయత్నమున మాదిగ నే యుండునని తలంపవచ్చును. ఏదియో నొకప్రదేశము నతడు పట్టుకొనినను అంతగా నష్టముండదని అతడు గట్టిగ పలుకుచున్నాడు. నిలుకడగ నుండగలగు సామర్థ్యమే ప్రధానాంశము. ఇరుకక్షులలో కొకటియొరుగా తనమూలబలముల నన్నిటిని వినియోగించిరేని అలసిపోయిన పిచ్చుటనే యుద్ధాంతము నిశ్చయింపవడగలదు.

మొసపాటేమియా యుద్ధములు

కర్కుట్కును బట్టుకొనుటకుగూర్చి వైస్రాయల్యుల ఆధికారి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు.— వైస్రాయల్యుల ఒక దళము సహాయము చేయవచ్చును. మందుగుండు సామగ్రి విశేషముగ పట్టుకొనియును. అంతకు మునుపు 24 గంటల క్రితము నగ్గా పోతము విశేషముగ నుండుటనల స పురోగమన మాదిపోయెను. తమన్న ఇంకను విశేషముగ వైస్రాయల్యుల పట్టుకొని యుండురు. రాయభారములు చాలకష్టముగ

నున్నవి. నీటిమాగ్గుములు ప్రబలవారి ప్రవాహములయొక్క అయినను తురమ్మలకు గలిగిన నష్టములనుబట్టి అవస్థుండన విజయమును పరిశోధింపదగును. ఇంకను మనమేదియోయొక ప్రదేశమును పట్టుకొనిన మాత్రమున నచటనుండి తీరవలయునను నిర్ణయము లేదు. ఈయుద్ధములు చాల ప్రాముఖ్యమయినవి. పెర్షియా సరిహద్దు మూలకది మంచి యభిప్రాయముల గలిగించినవి. వారిలో ననేకులు మూలోదేరిరి. వారిపుడు తురమ్మలతో పోరుచున్నారు. ఇంకను పెర్షియామీదికి రాడి వెడలవలయునను తురమ్మల ప్రయత్నముల కీయుద్ధము గొప్పఅపొంతరముగలిగించును. మాపురోగమనమునల తురమ్మల కుడిభాగము మాతుపాటులకు గురియై వారి పురోగమనమును కొంతకాలము వరకు నిరోధించెను.

పేలస్తీను

పేలస్తీను యుద్ధమును గూర్చి అతిడిట్లు చెప్పుచున్నాడు—తురమ్మలదళము చుట్టును పనిచేసినపిచ్చుట ఎస్సాయిలును బట్టుకొని మాయాల్మిక దళము ఎస్సాయి గోరానియా రోడ్డు మార్గమున వెనుకనుండి కేతువు నెదిరించుటకు ఉద్దేశించెను. దురదృష్టవశమున ఆర్థికదళము కొంతకాలము వరకును నిరోధింపబడెను. ఈలో నతురమ్మల నేక మూలదళము లతీసికొనినచ్చిరి. మరియొక ఎస్సాయిదళ విడుదలదిన దళమును వారెదిరించిరి. అయిన నాయెదురు కోలునందు కేతువుల కపారనష్టము గలిగి వారు తరిమిజేయబడిరి. అయినను జోర్డాను పశ్చిమభాగమునుండి కొత్తకేతుదళము లపారముగ రాసాగెను. అప్పటికి గలిగిన విజయముతో తృప్తిజెంది జనరలు ఆక్రొబీగారు వంతెనము ఖమునకు బోన తీర్మానించిరి. యుద్ధమంతటి కలనను 931 మైమిలు 29 మరఫిరం గులును మా చే జిక్కినను. నదిని రాడి నపుడు మాఫిరంగులు 9 పోయినవి. అయినను ఈ నష్టములు ఎల్లెబీగారి తిరోగమన నిశ్చితమున కంతమాత్రమును కారణములు కావు. ఈ నష్టము యుద్ధమున కెట్టిభావమును గలిగింపలేదు. జోర్డానునకు తూర్పునందుండు కేతుదళముల శక్తింపవలయునను ప్రయత్నమునకు వచ్చుమాటంకము గలిగించుటయే ఈ తిరోగమనమునకు ముఖ్యకారణము. అందువలన వారు పశ్చిమమునుండి కొత్తదళముల సంకల్పిరి.

లండను, మే 12:—వైస్రాయల్యుల ప్రకటనము—పూర్వీచ్చి కాండు వాల్మీయుల అభ్యుదయ శక్తి 18 మాసములవరకును పొడగించిరి. హిందూదేశమునుండి ఈకళాకాలలకు వచ్చువారి వయసు 17, 18, 19 వత్సరములుగ నుండవలయును. ఇదివరకు వైస్రాయల్యులలో పనిచేసిన వారివయసు 21 సంవత్సరము లోగా నెంతయైన నుండవచ్చును.

పనివాండు, కూలీలను పోషించుట
లండను, మే 12:—ప్రత్తియంత్రాలయపు యజమానులు, పనివాండును 18 వ తేదీని సభ గూడుదురు. జీతములను మాటికి ముప్పదివంతుల చొప్పున పోషించవలసినదని పనివాండు విన్నప మీసభయందు చర్చింపబడును.

ట్రైస్రాయల్యుల విజయము; యుద్ధమంత్రులవర్గము.
లండను, మే 11:—యుద్ధమంత్రులవర్గము వారు వైస్రాయల్యులతోనుగూర్చి కిట్లు తలచినట్లని వార్తాసంఘము వారు తెలియజరుచున్నాడు. జలాంతర్గాముల బాధను నాటి మూలాధారప్రదేశముననే నివారింప ప్రయత్నించిన మీవిజయ యత్నములందు పనిచేసిన యుద్ధాంగులకును వైస్రాయల్యులకు మా మనపూర్వకాభినందనములు ట్రైస్రాయల్యుల నిరోధనము జీత్రాజ్ఞయొద్ద పడెనన మహావిజయ పౌరమునకు ఖజరము గొట్టినట్లు లున్నది. మాహృదయపూర్వకాభినందనముల స్వీకరింపుడు.

లండను, మే 9:—నావికాధికారుల లిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు. మే 16 తేదీని బ్రిటిషు నావికాపదకము కటిముంది చేయబడెను ముగ్గురు యుద్ధాంగియులును, 21 రు నావికులును చంపబడిరి.

బంగ్గీలు సముద్రమున బహిష్కృతులు.
లండను, మే 8:—తీపాలాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు.— ఫిబ్రవరి 16 మొదలు మార్చి 2-వ తేదీవరకు సింగపూరునందును, ఫిబ్రవరి 18 మొదలు మార్చి 8-వ తేదీ వరకు పిసాంగునుండియు, ఫిబ్రవరి 16 మొదలు మార్చి 4-వ తేదీవరకు మా కీ సంస్థానములనుండియు పంపబడిన తీపాలా కట్టలు కేతువుల తుంటరితనమున సముద్రమున బడిపోయినవి. మార్చి 1-వ తేదీనుండి మూడవ తేదీవరకు సింగపూరునుండియు, మార్చి 4, 5 తేదీలు పిసాంగునుండియు పట్టుబడిన తీపాలలో కొంచెము మాత్రమే పోయినవి.

జనరలు బాస్సెండు గారు.

లండను, మే 9:—ప్రజలమందరిమున పెక్కునగా రిట్లు చెప్పిరి. జనరలు బాస్సెండు గారు కన్యాశ్రమమున వద్ద నింకను నిర్బంధింప బడియున్నారు. తురపులతో యుద్ధ ఖైదీలను మార్చుకొను నిమిత్తము గావించబడిన యేర్పాటులు చాలవరకాగోగ్యమును బట్టి యుండును. బాస్సెండుగారి యాగోగ్యమునందెట్టి లోపములున్నటులను ఇంతవరకు తెలియ తుండుటచే ఆతని విడుదలచేసినదని తురువల్ల దొరతనమువారిని గోరుట కేకాగ్రమును గన్పించుచున్నది.

విద్యార్థులు

విద్యార్థుల నిర్బంధనైతికసేవ

లండను, మే 9:—ప్రేక్షకులను కాలగ్రామ యొక్కయు, కార్మికత్వయొక్కయు కార్యనిర్వాహకసంఘములు రెండునుగలసి, ఆధునపక్షము విరియి పార్లమెంటు పూర్తిగ నెలకొల్పబడువరకున విద్యార్థులను దొరతనమువారు నిర్బంధసేవను విధింపబడుదురు గాక యని దొరతనమువారిని గోరిరి.

ప్రాస్తు

అమెరికా కార్మికసభ్యులు.

పార్లమెంటు, మే 12:—అమెరికా కార్మిక సంఘప్రతి నిధుల నాయకుడు రజారంగమును జూచిన పిమ్మట సందర్శించి ఇట్లుచెప్పెను. మేమిచట జూచిన జర్మనులలోపములను మేముమాడేయుటకు దరివేయదు. బ్రిటిషు పరాసునైనను లు దివ్యముగ నిర్బంధించుచున్నారు. యుద్ధ సమయమున జర్మనుసాంఘికవాదుల నెదుర్కొనుట ఎంత కష్టమైనదియు వారు తెలిసికొన గలరు. మన ప్రతిష్టాపరమైన నంగీకరించిన ఈ తీర్మానము, జర్మను ప్రైవేట్ కార్మికులను సమూలముగ ఛేదించుటయు దృఢనిశ్చయమును బలపరుపగలదు.

పశ్చిమరంగము

లండను, మే 10:—హ్యులిట్రిబ్యూనీల సమీపమున నొక రంపబడిన దాడిని మేము తరిమివైచితిమి.

లండను, మే 10:—డగ్లసు హేసుగారి వైమానికప్రకటనము:—మేముము క్రిందుగవ్యాపించి యుండుటను పొగమందు విశేషముగ నుండుటను కుకృతవారమునాడు వైమానిక ప్రచలన మేమియులేదు. సాయంకాల మైదుగుంటలపుడు కొలది ప్రదేశమున వాయుభారము ఆనుకూలముగ మారెను. ఆచట చీకటి పడినవరకును వైమానిక యుద్ధ ముత్తిప్రముగ జరిగెను. కేకోము, బాపామి, ధియెట్టు, డోయూయి, జీబ్రూజీల మీదను బ్రూజీసు నౌకాశ్రయములమీదను మేము 14 బండ్లుల బాంబులను వేసితిమి. శత్రువుల చారులు చాల తీవ్రముగ పనిచేయుచున్నారు. బాంబులవేయు మావిమానములను వారు తరచుగ నెదిరించుచువచ్చిరి. మేము 8 శత్రువిమానములను నేల గూల్చితిమి. 6 టిపి క్రిందికి తరిమి వైచితిమి. బ్రిటిషు విమానములు 9 కన్పించుచున్నవి. ఇవివరలలో మే 7 వ తేదీని కన్పించుచున్నదని తెలుపబడిన మావిమాన మొకటి మరలినవచ్చినది.

పరాసువారు గ్రీలెస్సీసును పట్టుకొనుట.

లండను, మే 10:—పరాసు ప్రకటనము; బాగుగ ఫిరంగి పన్నాహ మొనరించుకొనిన పిమ్మట నిన్నటి మధ్యాహ్నము మేము గ్రీలెస్సీసు పొర్టును పట్టుకొంటిమి. జర్మను లాక్రిమింతుకొనిన ప్రదేశములలో నిడి చాల ప్రాముఖ్యమైనది. మేము 258 గురు ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి. ఆము 4 రు ఉద్యోగులు గలరు. ఆయుధ సామగ్రిని గూడ విశేషముగ బట్టుకొంటిమి. శత్రువులు విశేషముగ ఫిరంగులను గొల్పుచుండినను, మన నూతన పంక్తుల చేరవలయునని వారెన్ని ప్రయత్నముల జేసినను మేము జయించుకొనిన ప్రదేశమును బాగుగ గాపాడుకొంటిమి. మేము విజయవంతములగు స్థానిక యుద్ధముల నొనరించు కొంటిమి ఎయిలెట్టి తూర్పున నుండు దాడుల తరిమివైచితిమి. ఎయిలీ కనమునందు వారొనరించిన దాడుల తరిమివైచితిమి. రెఫ్రి నెంటు ఫామిగాను నిన్న రాత్రి రి జర్మను తెల్లినలను గూల్చిరి. మొదటి రెండింటిని కది నెంట్లలో గూల్చిరి. మరి యొక నిమిషములైన వెతుక మరియొక దాని గూల్చిరి.

భయంకరముగ ఫిరంగియుధము.

లండను, మే 11:—నేటి సాయంకాలపు పరాసు ప్రకటనము:—గ్రీలెస్సీసు ప్రాంతమునను, జేన్గ్రి నాయకులను అనుభవించుకొనిన ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను.

తక్కిన నివేదనములు

లండను, మే 9:—బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాలయము వద్దనున్న రైటరుగారి విలేఖరి నేటిసాయంకాలము తంతి నంపుచు నిట్లు తెలుపు చున్నాడు—మాంటు కెమ్యేలును పట్టుకొనిన సోటునుండియు శత్రువు లేమయు నభివృద్ధిచొందలేదు. మొదటివిజయముల ననుసరించుచు యుద్ధమును వెంపొందింప జనునని తెలపబడిన. శత్రువుల స్థానిక యుద్ధములు నిన్నటి గనము వాటివలె లాభకరము గాకుండునంత కాలమును పెద్ద ప్రయత్నము ని ల పి వే య బ డు ను. శత్రువుల భయంకర కేంద్రకరణము లట్లునే యున్నను వారి మొదటి ధాటి ఇప్పుడు లేదు. అనన్యుదన తీవ్రత దానంతట నెయంతరించెను. మిత్రగుండలివారిమీది కలెను మ రి యొ క యుద్ధ మొనరింపదగు స్థితి నున్నాడు. వారి సంతక ప్రదేశముల చెఱచుటకు మిత్రమండలివారి కింక చాల వ్యవధి కలదు. మార్చి 21-వ తేదీ నాటి వ్యవస్థపటికి వ్యవస్థను శత్రువు లేని రింపవలసి యున్నది.

సెర్బెను బెర్గను గాపాడుట.

లండను, మే 9:—పరాసు ప్రధాన కార్యాలయము వద్దనున్న రైటరుగారి విలేఖరి నిన్నటిదినము తంతింపుచు, అందు ఏప్రిలు 29 వ తేదీని సెర్బెను బెర్గను గాపాడునపుడు పరాసు వైద్యము లొనరించిన వనిని వర్ణించుచు నిట్లువ్రాయుచున్నాడు:—కెమ్యేలును పట్టుకొనిన జర్మను పటాలములే ఎదిరింప బడినవి. ఆ పరాసు పటాల మే ఇంక ను వారి నిర్బంధించుచున్నది. ఒక ఫ్రెంచి కర్నలువద్ద రెండు బ్రిటిషు పదాతి దళములుండెను. మరొకొండు ఫిరంగి వైపుకును నుండిరి. బ్రిటిషు పదాతి దళము లత్యధ్యుత్తముగ పోరినవి. ఆహుతి కార్యము పాయిలనును వారినందుల కెదేనియు మెచ్చుకొనిరి. శత్రువు లతిదారుణముగ ఫిరంగులను గొల్పుచుండ బ్రిటిషువా రమితదైర్యమున మీదికి బోవుచు నొనరించిన యుద్ధమును ప్రశంసించి వైన వివరించిన కర్నలుగారు బ్రిటిషు మేజరునకు ఫ్రెంచివారు క్రాసు నొసగెను. ఒక పరాసు ఫిరంగి దళము ఫిరంగులన్నియుగూడ చెడిపోవు వరకును గుండ్రను ప్రయోగించినవి. ఆదళమునకుండు ఉద్యోగులందును సైనికులందును నగముకంటె నెక్కువనుండి చనిపోవుటయు, దెబ్బలు తివటయు సంభవించెను. ఇటీవలయుద్ధమున జర్మనులు తాము పట్టుకొనిన బ్రిటిషు విమానములనో, తమ విమానములను బ్రిటిషు విమానములరంగులను వేసియో యుధయోగించుచున్నారు. పరాసువారి బాటియండి తప్పించుకొనుటకు వారిట్టి పన్నాగముల పన్నుచున్నారు. పరాసుపటాలము తా నొందిన విజయమునకు కపారవృత్తమునుభరించెను. కాని స్థైర్యముకొండల మీద శత్రువులకు రెన్నడపసృందన మొనరింప లేకుండ మాత్రము వారు చేయుకలిగిరి. ఏప్రిలు 29-వ తేదీనుండియు పరాసువారు కదలికనె తప్ప శత్రువు లేచ్చటను గూడ యుద్ధ మొనరింపలేదు. ఈ యుద్ధమునకు బోయినవారెల్ల, శత్రువిక మీద పెన్నడును స్కెర్పెంబెర్గను కరుగ సాహసించ లేకుండ గొట్టకచ్చితిమని విశ్వసించు చున్నారు.

పరాసుపంక్తిని ముందుకునడుపుట.

లండను, మే 11:—బ్రిటిషు ప్రకటనము. లోక్రీకీకా వ్యయన పరాసువారు తమ పంక్తిని కొంచెము ముందుకు నడిపిరి. అనేకమంది ఖైదీలను బట్టుకొనిరి. మెక్సిక్కికి పశ్చిమ తటమున మేము విజయవంతముగ దాడుల నొనరించితిమి. అనేక మందిఖైదీలను ఒక మరఫిరంగిని బట్టుకొనినవచ్చితిమి. ఈ ప్రము నకు తూర్పుతటమున శత్రువులొకదాడి నొనరింప బ్రయత్నింపగా మాఫిరంగులు దాని నివారించినవి.

పరాసువారి విజయము.

లండను, మే 11:—పరాసు ప్రకటనము:—రాత్రి గ్రీవెస్సీసు, నోయిలీ, రెయిరి వాలు ప్రాంతములందు ఫిరంగి యుద్ధ ముత్తిప్రముగనుండెను. గ్రీవెస్సీసున కుత్తరమంకొక దాడి నొనరించి మేము 15 గురు ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి. ఓర్వీల్లేర్సునకు నాయవ్యయన నున్న బాయి నోరీలుమీద మేము చిన్న యుద్ధ మొనరించితిమి చాల ప్రదేశమును, 39 గురు ఖైదీలను అనేకమరఫిరంగులను పట్టుకొనుటలో మాకది యపరిమితసహాయము నొనరించెను. శత్రువు లొక ప్రతియుద్ధము నొనరించి పరిపూర్ణపరాధము నొందిరి. మాంటిడి డయ్యునకు కాన్స్టేబులను, థియ్యెకోల్లెన కీకాన్స్టేబులను, ఏప్రియం దుడుగల శత్రువులను ఖైదుమీదకు మాడకొనియి యాడి నొనరించినవి. కొంతమంది ఖైదీలు నిడిగొడి పొందుతిరి.

అమెరికా

జర్మనుల ఇటీవలి సంధి ప్రయత్నము.

లండను, మే 10:—స్విట్జరులందునందలి “డెయిలీ మెయిలు” పత్రికావిలేఖరి ఇటీవల జర్మనులు స్విట్జరులందుముల మన అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములందు గావించి సంధి ప్రయత్నములను వర్ణించుచున్నాడు. “సంధిబాధ” యను శేరిట నొకపుస్తకమును (వాసి ప్రెసి డెంటు విల్సను గారి స్నేహమును గౌరవమును సంపాదించిన జినివానుందలి అమెరికనుకు ప్రాధమ్య హీరానుగారి వ్యారాతమకు సంధివరతులను విల్సను గారికి తెలియబరచుటకు జర్మను దొరతనమువారు కొలదివారములకేందట ప్రయత్నించినని తెలియవచ్చుచున్నది. కాంటు హెల్లి లింగుగారి స్నేహితుడు మ్యూనిచ్చి ప్రాధమ్య, హెయక్సిన్గారు దెచ్చిరాంతివాది జాంగువాను జేటుగారిగో గలసి ప్రాధమ్య హీరానుగారిని సందర్శించి తాను హెల్లిలింగుగారి తరపునను, జర్మను విదేశకార్యాలయము తరపునను కారుణ్య పూరితముగ సంధిని జరిపించు నిమిత్త మనటి కేరచినసంగతిన తెలిపెను. హీరానుగా రందులకు తమనుసమ్మతిన తెలుపుచు దూషింపగా క్విడ్డిగారేపుచు మరలినవచ్చిరి. చేరనునో బ్బున ఇట్టిప్రయత్నమునే జేసి విఫలమైనట్లు గన్పించుచున్నది. ఇట్టి యత్నములు అమెరికానిశ్చయమును మరింతదృఢపరచగలవని హీరాను గా రొక విలేఖరితో నమ్మబలికెను.

ఇటలీ

మాంటికార్నో నెదిరించుట.

లండను, మే 12:—ఇటలీ అధికార ప్రకటనము:—దృఢవత్తరముగ బాగుచేసికొనబడిన నెలూన్ననందలి మాంటికార్నోను మే 9 వ తేదీ నాటిరాత్రి ఎదిరించి మేము 100 గురు ఖైదీలను 2 తుపాకులను బట్టుకొంటిమి.

స్పెయిను

మాట్రి, మే 9:—స్పెయిను దేశములో మూడు సంవత్సరములండి వచ్చిన దెచ్చిరిలేఖరి యట్లు చెప్పుచున్నాడు. దేశమంతయు ఖారాటులతో నిండియున్నది. ప్రజలకు యుద్ధమును గూర్చి యావంత చింతయు లేకున్నది. ఆధున పక్షము మూడు వంతులలో రెండువంతులైన జర్మనుపక్షపాతులుగ నున్నారు. అయినను వా రేకత్తుయందును జేరరు. సమైక్యకట్టు నాయకుల విడచుచు ఆమ్మెస్టీ బ్లిస్ అంగీకృత మయ్యెనని మాప్రిసుండి తంతివచ్చుచున్నది.

జర్మనీ

కన్స్టాంజా నావికాశ్రయమును కొల్లగొట్టుట.

అవుస్టర్డము, మే 12:—వియన్నానుండి ఇట్లు తంతి పంపబడుచున్నది.—దోబ్రుద్జాయందలి రాష్ట్రీయ ప్రదేశముల నాక్రమించు కొనుటకు ప్రత్యామ్నాయముగ బల్గేయాదేశము జర్మనీయందలి సైనికపు రాయభారములనిమిత్తము బుణముల విశేషముగ వనాలుచేయుట కంగీకరించెను. సోబ్రాంజి 45-లక్షల మార్కుల బుణము నీయగరబడుదురు. 4, 4½ వడ్డీల బుణపత్రము లొసంగబడును. జర్మనుబల్లరు కంపెనీ కచ్చనిం బానాకాశ్రయమునకన్వస్సంజాకెర్నావాదోపంక్తిని కొల్లగొట్టెదరని తెలియచున్నది.

వ్యూరిచ్చి, మే 13:—వియన్నానుండి ఇట్లు తంతి వచ్చుచున్నది.—జర్మనులు యుక్రేయను నాక్రమించుకొనుటకు గాను 6 గాక 26 దళములు జర్మనుల ఏర్పాటుల ప్రకారము కాకలసి యుండునని యుక్రేయనునందలి జర్మను జనరలు ప్లాపును కీపుసాంఘిక ప్రతినిధులు హెచ్చరించుచున్నారు.

కెయిజరుగారి సంతోషము

అవుస్టర్డము, మే10:—తెల్లిననుండి ఇట్లుతంతివచ్చుచున్నది.—రుమేనియాలో సంధి తనకపరిమిత సంతోషమును గలిగించెనని కెయిజరుగారు వాను హిందెంబర్గగారికి తంతినంపిరి. తూర్పుప్రమ్యును సంతోషించిన టానెంబర్గ యుద్ధసాంక త్సరి కోత్సమును, జర్మనుకూతుల ప్రబల దుర్గును మేరీలబర్గ హాఫెడినోత్సవమును మహావైభవముతో జరుపవలయునని యత డాక్షాజించుచున్నాడు. ఆదుర్గ సింహద్వారము హిందెంబర్గగారి పేరుతో ద ను ఆ యుధ ము ల ఖో డ ను అలంకృతము కావలయును. మరియొక టూర్నెండుగూడ కాపాడును నశేష 100 విడిగొంది. నేటిముఖ నానామూల విభూషణములమీద గొప్పవిశిష్టతలు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యై దాండ్ర మహాజనసభలయందలి
 సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువస్వాస
 ములు, వారి శిశువలములు, సభా తీర్మానములుగలవు.
 కల ద్దూ 1-10, పొన్నీక కలు
 జంధ్రులీరి వా కాసోలములు, 1, కడపపల్లికిని,
 మొదలగా.

The Great War.

(o)

(Reuter's Agency)

Great Britain

The Maurice Letter.

Excitement in the Commons.

The Premier's Spirited Defence.

LONDON, May 13.

The following is the continuation of Mr. Lloyd George's speech.

During the times he held office, General Maurice had never challenged those statements (cheers), although he had access to official information and the Ministers themselves. General Maurice was in office for weeks after Mr. Lloyd George's speech in the House and attended the meeting of the Cabinet, in the absence of the Chief of the Staff, the day after the speech. General Maurice never called attention to the speech and never asked Mr. Lloyd George to correct it. General Maurice also attended the Cabinet on the following day, but did not call attention to the fact that the statements were inaccurate. Mr. Lloyd George was in daily contact with General Maurice on business of the war and they were constantly discussing these questions of figures, because General Maurice was an authority as Director of Military operations (cheers).

General Maurice's Omission.

Mr. Lloyd George asked whether it was not General Maurice's business to come to him specially if he thought it was so important that he must break the King's Regulations and set an example of indiscipline to the whole army (cheers). It was General Maurice's duty to go first of all to the Cabinet, or to the Minister impugned and point out the mistake and ask him to correct it. But never a syllable was said until the Premier saw the letter in the papers, "I have been treated unfairly" declared Mr. Lloyd George amid loud cheers. General Maurice never made any representations to the Chief of the Staff although the question was so important that it was now proposed that a Select Committee must be established, in order to enquire into it and it was so important as to justify General Maurice trampling on the King's Regulations and set an example of indiscipline to the whole army.

Impartial Tribunal Desirable.

Mr. Lloyd George proposed to give the whole of the sources of information on which he and Mr. Bonar Law made their statements and invite the House to judge to-day (cheers). He and Mr. Bonar Law were both anxious to give an opportunity for examination of these statements by a perfectly impartial Tribunal. Because there was a mass of very confidential information which any Committee would be entitled to demand. They were anxious to place these documents at the disposal of an impartial Committee, because they knew that when that was done, there would be absolutely no doubt in the minds of the Tribunal regarding the veracity of the statements made.

Mr. Lloyd George proceeded to say: As regards the extension of the front, the Allies were involved, and it was very difficult to discuss it without risk of offending their susceptibilities. That was one reason why he was exceedingly sorry that the controversy had arisen. A Select Committee was not the best Tribunal for investigation of facts, when passions were aroused. The House of Commons came to a similar decision long ago, as regards election petitions and Mr. Asquith had come to that conclusion as regards Mesopotamia. A Select Committee was then suggested, which Mr. Asquith deprecated for reasons which Mr. Lloyd George considered right. Judge's were accustomed to examine facts and could give a short and a sharp decision. Since Tuesday it had become clear from the pro-Asquith press that no statement and no decision of any secret tribunal would be accepted. The Government had therefore decided to give the facts to the public and let the public judge.

General Maurice's Contentions Answered.

Proceeding to examine General Maurice's statement, the Premier said: Two challenges had been made regarding the figures. Firstly regarding the comparison the Premier made of the British forces in France on Jan. 1st this year and Jan. 1st last year. Secondly regarding the Premier's comparison between the enemy and the Allied forces on the West front. I said the fighting strength of the army had increased. General Maurice says it "had diminished." The figures I gave were taken from the official records of the War Office and if they are incorrect General Maurice is as much responsible as any one else. But they are not inaccurate. I have made enquiry since. I am not sure what General Maurice exactly means. There is absolutely no doubt that there was a very considerable addition to the man-power of the army in France at the beginning of 1918 compared with the beginning of 1917. There was a great increase of man-power of our army throughout the world in 1918 compared with 1917 but the increase of our man-power in France was greater than the average throughout the whole area. I do not know what General Maurice has in mind when he talks of the fighting strength.

Basis of Premier's Statements.

Mr. Lloyd George said:—General Maurice must have drawn a distinction between the combatant and the non-combatant strength. I do not accept that distinction. (Cries of "Oh!") The Premier continuing said, are those men who stopped the advance at Amiens the other day combatants? Are the men under fire daily making and repairing roads, tramways, and railways, who suffer severe casualties, combatants or non-combatants? Does anyone say they are not part of the fighting strength of the army? Mr. Lloyd George read an extract from a document from General Maurice's department initialed by General Maurice's deputy. It said "From the statements included, it will be seen that the combatant strength of the British Army was greater on January 1st 1918, than on January 1st 1917." That came from General Maurice's department nine days after my speech. (Loud Cheers.) As regards General Maurice's

second statement dealing with the comparison between the Allied and the enemy forces, I have been charged with misleading the public by leading the public to believe, that at the time the attack occurred, the Allies' position on the Western front was that we had a slight superiority in infantry, considerable superiority in cavalry, and superiority in artillery. The whole of these figures were based on statements made by General Maurice. The statement regarding the divisions in Mesopotamia and Egypt was made to the War Cabinet, in the presence of General Maurice, who made no correction.

Extension of British Front.

Regarding the extension of the front, General Maurice stated that he was at Versailles. That was true but the implication was that he was at that meeting. He was not there. He was in the building outside with several others, who were present to assist the various Generals but he was not in the Council Chamber when the question was discussed. The extension of the front of General Gough's army was never discussed by the Versailles Council at all. A demand was made for a further extension, but the extension in question occurred before the Council met. It had been agreed upon by F. M. Sir Douglas Haig and General Petain and was reported by General Haig to the Council as "already accomplished." Not a single yard of front was taken over as the result of the Versailles Council although General Maurice did not say so. The real point was this namely whether this portion of the line was not taken over by order of the War Cabinet in spite of the objections of General Haig and General Robertson. There was not a word of truth in that suggestion. Of course General Haig was not anxious to extend his line nor was the War Cabinet, but the pressure from the French Government and the French army was enormous.

Cause of Extending Front.

This pressure could not be resisted. Mr. Lloyd George did not suggest for a moment that the French acted unfairly. There was considerable ferment in France last year regarding the length of line held by the French army, compared with ours. The French losses had been enormous and they had sustained the great strain of fighting for three years. The French had a greater proportion of their manhood in the line than any other contingent. The French then held a front of 326 miles and we held a front of 120, but the Germans were massed much denser against our line which moreover was more vulnerable than the French. Besides the line mentioned, the French army then held a two division front on our left in order to enable us to accumulate the necessary reserves with a view to the attack in Flanders. The French were pressing us to extend our line in order that they might withdraw men from the army for purposes of agriculture. Their agricultural output had fallen enormously and they were compelled to withdraw part of their army for cultivation of the soil. Therefore owing to French pressure, General Robertson and the Cabinet felt it was inevitable during the winter that there should be some extension.

Responsibility for Extending Front.

What further extension should be made was in doubt. Mr. Lloyd George outlined the principles laid down by General Robertson which the Cabinet accepted namely, firstly they accepted in principle that there must be an extension of the British line, secondly, that the time and extent must be left to the two Commanders-in-Chief, thirdly that no extension was possible until the offensive was over, and fourthly the line to be taken over must depend upon the military policy for 1918 and upon the role assigned to these armies.

Everyone will admit that these were sound principles (Cheers) and the Cabinet accepted them without censure and they never departed from them during the whole negotiations. There was a meeting last year at Boulogne between Mr. Lloyd George, M. Painleve, General Robertson and General Foch, which was summoned to discuss a question affecting the Foreign Office, at which M. Painleve raised the question of the extension of our front. Mr. Lloyd George was not prepared for that and told General Robertson it was a matter with which he must deal and the whole matter was handled by General Robertson and he laid down those principles which were heartily approved by the Cabinet. In consequence of the matter discussed at this Conference, General Haig got the impression that some decision had been reached without his consent. Consequently General Robertson drew up the following memorandum.

F. M. Sir Douglas Haig Consulted.

"At the recent Boulogne Conference between the Prime Minister, M. Painleve, General Foch and myself, the question of the extension of our front was raised by the French representative." The Premier then drew attention to the following words in the memorandum, in view of the statement that the Government overruled General Haig and General Robertson. The reply given was that, while in principle we were of course ready to do whatever could be done, the matter could not be discussed in the absence of General Haig, or during the present operations and due regard must also be had to the plan of operation for the next year. It was suggested that it would be best for General Haig to come to an arrangement with General Petain when this could be done. As far as I (Robertson) am aware, no further discussion occurred and the matter therefore cannot be regarded as decided. Further I am sure the War Cabinet would not think of deciding such an important question without obtaining General Haig's views and I am replying him in the above sense."

The Premier continued that was on October 18th and the War Cabinet fully approved the communication. General Haig immediately replied saying that it threw a new light on the Boulogne decision. This question was first formally discussed with the War Cabinet on October 24th.

There was further pressure from the French Government and General Robertson gave his views regarding the line which the British ought to take.

This conclusion was recorded in the Minutes of the War Cabinet as follows:—After hearing the Chief of the Imperial General Staff, the following conclusion was recorded:—The War Cabinet approved the suggestion of the Chief of the Imperial Staff that he should reply to General Haig's in the following sense:

The Premier here interposed. We are supposed to have overruled the Chief of the Staff."

Versailles War Cabinet's Decision.

The Premier then resumed reading the War Cabinet's minutes. "The War Cabinet are of opinion that in deciding the extent to which the British troops can take over the line from the French, regard must be had to the necessity of giving them reasonable opportunity for leave, rest and training during the winter months and for the plan of operations for 1918 and further that, while the present offensive continues, it will be impossible to commence taking over more front. The general military policy for next year is now being considered, and will consequently form the subject of conferences with the Allied governments. In these circumstances the War Cabinet fear, that until this policy is settled it will be premature to decide finally whether the British front can be extended by four divisions or to greater or less extent than this." The Premier added that that was communicated to General Haig and was never departed from. Thereafter came the Cambrai incident, and Italian disaster necessitating us to send troops from France and making it difficult for General Haig to carry out the promises given to General Petain for a certain extension, which was not so large as the one which subsequently occurred.

British Cabinet's Interference.

Then M. Clemenceau came into office and insisted that the British army should take over the line. We maintained that it was matter to be discussed by the Commanders-in-Chief and ultimately M. Clemenceau suggested that the matter should be examined by the military representatives at Versailles, and that the Versailles Council should decide if a difference of opinion arose. The military representatives at Versailles examined the question, and the Cabinet communicated with General Robertson and General Haig urging the importance of making the strongest British case for presentation at Versailles. That was the only interference so far as the British Cabinet was concerned. The military representatives at Versailles suggested a compromise between the British and French views coupling them with a recommendation as regards the step which ought to be taken by the French to assist if the British were attacked and "vice versa". This recommendation was to be discussed at Versailles on 1st March but before then General Haig and General Petain met and came to an agreement as regards the extension to Bapaume and General Haig reported to Versailles that no further extension of line had occurred. That is the whole story. General Haig in taking over an extension of line had the full approval of the British Cabinet. Having regard to pressure from Government and the French military authorities General Haig had no option but to make an extension and he was in our judgment absolutely right in the course he took. Naturally he would have preferred not to have done it. But the Government fully approved his action.

Unfounded Charges Against Government.

The result of this action had been the pernicious rumour full of mischief and harm to the British army, that we, in spite of the remonstrances of Generals Haig and Robertson, forced them to take a risk which they ought never to have taken. Did anyone, the Premier asked, imagine that General Haig would have accepted a responsibility of this kind for a moment? The Premier proceeded to say that he was not sorry to have an opportunity of disposing once and for all these rumours which were circulated by persons for their own purposes, but the real lesson of this discussion about extension of the line was the importance of the unity of command. The discussion would never have arisen but for lack of unity of command. The Premier was glad that at length we had one united army and a commander responsible for the whole and every part. He added that it was not so much a question of length of line as a question of reserves massed behind.

Irish Nationalists Attitude.

LONDON, May 12.

(7-15 A.M.)—The Lobby was quieter yesterday and a sense of the crisis had diminished, in view of a general expectation that the Government was secure of probably a three figures majority to-day. The Irish Nationalists decided last night not to participate in the debate. It is now stated that Mr. Asquith is not making a bid for office. But it is assumed that he calculates that a debate will further weaken the Government.

Press Comments.

LONDON May 13.

(4-5 P.M.)—The papers continue to comment somewhat bitterly on the situation but none can suggest an alternative ministry. The only proposal in this direction to-day is a letter from Mr. West Ridgeway that the speaker should be a new Premier. Ministerial organs hope that, if Mr. Lloyd George's answer as they expect, is complete and crushing, then an end will be put once for all to the campaign of intrigue and rancorous attack.

The "Manchester Guardian" in a leader says, General Maurice's letter goes to the heart of the responsibility for the early British reverse in the present offensive. The charges cannot be met with mere disciplinary measures against General Maurice.

The "Westminster Gazette" scorns the idea that the present Government cannot be replaced and says that Mr. Asquith has again and again refrained from dealing the Government a serious, if not a fatal blow, out of consideration for the Government's burdens and undesirability of a change if it could be avoided. But there comes a point when it is plainly contrary to the interest of the country, that it should be supposed here or abroad that we do not possess the elements of a strong alternative Government. The "Westminster" declares that the Government has lost confidence.

General Townshend.

No Ground for Repatriation.

LONDON, May 13.

In the House of Commons Mr. Macpherson stated, that he understood that General Townshend was still interned near Constantinople. The exchange of war prisoners with Turkey was based solely on the ground of health and as no reports have been received that General Townshend's health was bad, there appeared to be no ground on which representations to the Turkish Government could be based.

Germany's Latest Peace Offensive.

Offers to United States.

American Professor's Reply.

LONDON, May 13.

The "Daily Mail" correspondent in Switzerland describes the newest German peace offensive directed against the United States through Switzerland. It appears that three weeks ago the German Government tried to get its offer sent to President Wilson through Professor Heron, an American living in Geneva, whose book, "The Menace of Peace" gained him President Wilson's friendship and esteem. The Munich professor, Herr Quidde, a friend of Count Berthling's, visited Professor Heron accompanied by a Dutch pacifist, Jong Van Diek, and declared that he had come on behalf of Count Berthling and the German Foreign Office, to prepare the way for a merciful peace. He assured Professor Heron that the Reichstag peace party was about to obtain permission to Germany and wished Professor Heron to prepare President Wilson to profit by the auspicious moment. Herr Quidde declared that Germany was ready to give to the Allied-Lorraine autonomy, provided that Alsace-Lorraine was not mentioned at the Peace Conference; secondly, that if the Brest-Litovsk Treaty were not raised Germany might make certain concessions; thirdly, there should be no economic war after the war; fourthly, German colonies must be restored. Quidde explained that the present offensive on the western front was the final effort to achieve peace.

Professor Heron indignantly asked how Quidde could request him to lay such a request of peace and deceit before the American people. It would simply strengthen the determination of the Americans to continue fighting till Prussian Militarism was extinguished. Quidde left weeping. Professor Heron next week was besieged by other friends. Baron von Solt, also a friend of Herr Quidde, and a certain Count of high social standing. They used the telephone, when they found Professor Heron's door shut, that Quidde and his others have now returned to Germany, with the exception of Baron Solt who is in hospital in Bern suffering from stomachic poisoning. Professor Heron distributed the matter with the correspondent said that he believed that these people were now convinced, for the first time in the United States, intended to fight till their righteous objects were achieved.

King Reviews U. S. Troops.

Scenes of Enthusiasm in London.

LONDON, May 12.

The march through London today of a regiment of the United States troops to Buckingham Palace, where they were reviewed by the King, was the occasion of scenes of enthusiasm, unrecorded since August. For miles along the route of the march the streets were thronged with people cheering and waving flags, while Whitehall, from the Abbey to Trafalgar Square, was packed densely. Londoners unanimously acclaimed the splendid appearance of these representatives of America's new army, and especially admired what Londoners have come to know as the "Overland" look and bearing which the Americans showed. The peculiar significance of the event is that the regiment is one of the new army, officers and men having been trained since last autumn. Each soldier carried in the pocket of his tunic the message of welcome from the King, in which His Majesty said: "I wish I could shake hands with each one of you and bid you God-speed on your mission."

The King warmly complimented the officer commanding on the general bearing of the troops. He was pleased to see so fine a sample of the forces which America was sending to the aid of the Allies.

Rumania

"A Scheme of Spoilation".

LONDON, May 13.

The newspapers refer to the Rumanian peace treaty as justifying the worst that has been said about what Germany will do if she has power. It is pointed out that a formidable Rumanian army was led to lay down its arms by fair promises, only to find every promise a concealed scheme of spoliation with wholesale loss of territory and great oil assets. The Rumanian indemnity must be counted in millions of riling.

The "Manchester Guardian" characterises the treaty as being as harsh as could be devised.

Russia

General Skoropadsky's Manifesto.

LONDON, May 13.

MOSCOW.—General Skoropadsky, who is an inveterate enemy of the Bolsheviks, in a manifesto issued on resuming office, told the Ukrainians that they owed their salvation to the Central Powers who were invincible. The manifesto does not mention the peace with Russia. Therefore it is assumed that Ukraine will continue operations against Russia.

RUSSIAN FORS.

MOSCOW.—The "Gosp-datat" in Ukraine, has created a great impression here and there are entertained that the incident of Prussian officers entering the Rada, may soon find an analogy on a bigger scale. Newspapers are full of descriptions of the bringing of German soldiers into the Rada with members and the public standing at the point of the pistol with arms above their heads. The only exception was President Gruchevsky, who protested against the invasion. The efforts of Ukrainian ministers and the Rada to secure a compromise with the Germans were unavailing, the German Ambassador at Kiev replying "It is too late."

Cossacks Still Advancing.

LONDON, May 12.

SHANGHAI.—General Semanoff has reached the river Mnou. The Red Guards are retreating to Kerimskaya where reinforcements are expected. The Lower Amur will soon be navigable enabling a naval force to be despatched to Nienchow to protect the Amur river ports and permit the resumption of trade with eastern Siberia. The Bolsheviks at Vladivostok are attempting to enforce a crushing income-tax and some persons are actually liquidating businesses.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)

(BY WIRE.)

Calcutta

Tea Garden Coolies Begin Looting.

CALCUTTA, May 13.

Several cases of hat looting, mostly by tea garden coolies, are reported from north Lakhimpur in Assam. It is reported that no less than a dozen hats were looted in Dibrugarh district and Marwari shopkeepers assaulted. Detachment of military police had been sent to the disturbed areas to restore peace.

A Duffa-Kaid Settlers Taken Away.

CALCUTTA, May 13.

Report of a Duffa raid reached Tezpur in Assam from the village of Gohpur. It is said that a party of hill Duffas raided that village and forcibly took away some sixty-nine Duffa settlers in British territory and assaulted several villagers. Captain Naviel, political officer, with military police proceeded to the place of disturbance.

Tea Estate Manager Attacked by Coolies.

CALCUTTA, May 13.

A Tezpur (Assam) correspondent reports that on the 8th instant the manager of Shamuguri garden was assaulted severely by coolies. It appeared that while the garden manager was making weekly payments to the coolies he created a row demanding more money. The Manager stopped payment and ordered the coolies to clear out and himself went to his quarters. Shortly after the coolies attacked the office and not finding the Manager there proceeded to his quarters. Several sirdars interfered and they were brutally assaulted. The coolies then forcibly broke open the door of the Manager's quarters and assaulted the Manager. Police enquiry is going on. No arrest has been made.

To avoid the crushing and trampling down of coolie and deck passengers requiring steamer tickets for Calcutta Madras, etc., the B. I. S. N. Company have instituted with success a new queue and coupon system for the ticket enclosure at Rangoon.

Bombay

A Bill to Amend Bombay Municipal Act. Text Published.

BOMBAY, May 13.

The "Bombay Government Gazette" contains the text of the bill to amend the Bombay Municipal Act, 1888, shortly to be introduced into the Bombay Legislative Council. The Bill embodies a series of modifications of the Bombay Municipal Act, need for which had been felt in the course of the municipal administration. The proposals had been considered by the Municipal Committee and recommended by the Corporation. Among others the Bill contains provision for taxing of rickshas or motor bicycles with side cars attached at Rs. 12. In the schedule to the Municipal Act dealing with inflammable articles for the purpose of licensing are proposed to be included Bidi leaves, celluloid, celloid goods, cinematograph films and waste paper kept in any considerable quantity, cotton refuse and waste ghee kept for sale, paper stored for sale, bamboos kept for sale, blasting powder and dynamite (for purpose of manufacture), fireworks machines for lighting and vegetable oil.

Punjab

Offers of Help to Fight the Enemy.

LAHORE, May 13.

The following press communiqué is issued by the Punjab Government:—In February 1918 the Raja of Suket made an offer of Rs. 24,000 towards the expenses of the war which was accepted by the Government of India. In response to the Premier's appeal to India His Highness has now made a further donation of Rs. 7000 for war purposes.

Burma

Burma Man Power Meeting.

Anglo-Indian Meeting.

RANGOON, May 13.

Amongst the resolutions to be proposed at tomorrow's Burma Man Power Meeting is one by the Hon'ble Mr. E. O. Anderson, Chairman, Chamber of Commerce, and seconded by the chairman, Trades Association:—That in the opinion of this meeting it is the duty of every man in the province who is below the age of 33 years and is eligible for service in I. A. R. O. to offer his service reservedly to the Local Government leaving the latter to decide who they will be better as commissioned officer I. A. R. O., in his present civil capacity or such other capacity as Government may determine. The Lieutenant Governor and General Raitt, G. O. C., Burma, arrived today for the meeting. There will be a strong resources and man power provincial committee, nearly all non-officials being appointed.

United Provinces

Results of the Benares University Examinations.

BENARES, May 14.

The result of the first examination of the Benares Hindu University is published. The questions papers were the same as those set by the Allahabad University and the examiners also were practically the same, while the standard of pass was identical. Out of 89 candidates for B. A. 30 have taken their degree, one being placed in first division. Of the 17 who sat for B. S. C. six have been successful but none has taken first class. Out of 146 candidates for the intermediate examination 96 in all have passed, 3 only being placed in the 1st division, they being on the science side and not arts; and 27 have passed in 2 division. The M. A. and M. S. C. examinations will be held in July next.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము.

వి. ఏ. పరీక్షలు.

III. ప్రశ్న.

(జంతు శాస్త్రోద్యమము)

రెండవ తరగతి:—60, 64, 104, 164, 143, 153, 189, 284, 240, 462, 467, 476, 503, 505, 509, 515, 528, 529, 539, 548, 550, 554, 555, 551, 576, 885, 1200.

కార్పొరేషను సభ:—కార్పొరేషను సాధారణ

సభ ఈ నెల 21-వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5-15 గంటలకు జరుగును. ఈ సభయందు చిత్తర విషయములలో పాటు లిరుగుత్రయము హైకోర్టును జేసే గార్ రోడ్లలందు లైలువే పట్టాలమీదుగా నంతెలు వేయుటను గూర్చియు బ్రాంబండ్ల నెక్కు పలకలమీద ప్రయాణములు నిలుపుదుటను గూర్చియు కార్పొరేషను పాతకాలల విద్యార్థినియనున గూర్చియు చర్చింపబడును.

యదుకుల మహా సంఘ సభ:—పుణ్య క్షేత్ర.

మైన కాంచీ నగరముందు 1918 సం॥ మే నెల 26, 27 తేదీ లలో యాదవకులజనుల స్థితులను గూర్చి చర్చించి సంఘాభివృద్ధి కొరకు ప్రయత్నించుటకు యదుకులసంఘసభ జరుగును. 25 వ తేదీను వరదరాజస్వామి గరుడోత్సవము తటస్థించును గనుక ఏ తెదెచానికి భగవంతుని సేవయును లభించుచున్నది. (2) ఈ సంఘము స్థాపించియుండు తిరుగల్లి క్షేత్ర వీరరాజుల మొదలి పిల్ల 69 కు పాట సంఖ్య గల గృహమునందు ఈ నెల 19 వ తేదీ ఒక సభ జరుగుట కంచిలో జరుగనున్న మహాసభ హాజరునకు ఒక ఉపసంఘ మేర్పరచబడును. (3) ఆ కంచి మహాసభలో ఉపన్యసించ గోరువాడు ఈసంఘపు కార్యదర్శికి ఈ నెల 18 తేదీ లోపల వ్రాసి పంపవలయును. కార్యదర్శి.

చెన్నపురి హైకోర్టు

జడ్జీలను నియమించుట

లండను, మేయి:—సార్ల మెంటు ప్రభాసభయందు

సాక్షిదను గారికి ఫివరు గారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:—హైకోర్టు లో తాత్కాలికముగ జడ్జీలను నేమించుట, 1911 సం॥పు కా స న ము న ను స రి చి యు న్ని ద ని యు ను, ఆ కా స న ము ప్ర కా ర ము నై నియా మకములు సమృతములనియు ఇండియా కార్యదర్శి యభి ప్రాయము. జున్సార్లము గాకయున్న కేసులను పరిష్కరించి పనియందు లోపము లుండకుండ జేయుటకును కోర్టు కెంతవరకు న్యాయమూర్తు లగత్యము నిర్ధారణజేసికొనుట కును ఈ నియామకము లావశ్యకము.

పట్టిక వర్మ్యుని ఆర్డనై కేసును కమిటివారి సభ్యుల రిపోర్టు గత శీతకాలమున ఢిల్లీనగరమున ప్రకటితమై యున్నది. ఇందలి నూచనములను గూర్చి ఇండియా రిపోర్టను వారచితకాలముననే స్థానికస్థానిక వర్తముల యభిప్రాయముల నారయుదురు.

బొంబాయి రిపోర్టనువారి గజెట్టులో నింతలోనే బొంబాయి శాసనసభయందు ప్రవేశ పెట్టబడునట్లు బొంబాయి మునిసిపల్ కౌన్సిల్ సమరణపు బిల్లునందలి ముఖ్యాంశములన్నియు ప్రకటింపబడెను.

ఆస్సాము ఉత్తరపు దేశములలో కేయానతోట లం దలి కూలీలు దోపిడీల నారంభించినట్లు తెలియుచున్నది. డిబ్రుగర్ మండలమున 12 కేసులు నరిగెను. మార్కెట్ రికార్డు దారు తెలిపింపబడిరి. సైనికదళ మాత్రదేశమున కయబడెను.